

На измаку спарног лета

ПЕНЗИЈЕ У СРЕДИШТУ ПАЖЊЕ

Представници Фискалног савета наговестили су да би умањење пензија могло да се настави и после краја 2017. године, а да би до тада ваљало вратити умањени део плата службеника у јавном сектору. Да ли је то праведно?

Захтевима војних пензија за увећање месечних принадежности никада краја. Током лета лансирана је и подгрејана прича о томе да пензионисани подофицири и официри имају право на увећање пензија за још 20 одсто. Атмосфера је додатно усијана посредством интернета и друштвених мрежа. А како се људи друже, информације су преношене и непосредно, од ува до ува.

Поучени досадашњим примерима крњих пензија и остварења закинутих права, многи су пожурили и писмено се обратили Републичком фонду ПИО, захтевајући ревизију пензије и доношење нових решења. Како бива, у целокупну машинерију укључили су се и поједини адвокати. Тако је створена још једна „ванредна“ ситуација која се и даље захуктава. А шта се иза „брда“ ваља?

Слово закона упућује на чињенице, неприкосновено указујући да право на увећање за 20 одсто имају она војна лица која су пензионисана 1. 1. 2012. године и касније, све до данашњег дана, то јест док на снази буде садашњи закон. То даље значи да су официри и подофицири пензионисани до 31. 12. 2011. године по закону о Војсци Југославије, преласком исплате пензија из Фонда СОВО у РФ ПИО аутоматски наставили да остварују иста права у погледу висине пензије која су имали до тада.

Да би се разјаснила ситуација проузрокована недостатком информација, из Удружења војних пензионера Србије упућен је акт општинским и градским организацијама у којем су наведене све важне чињенице у вези са правом на увећање пензија за 20 одсто. У њему се, између осталог, наводи да је Законом о ПИО (члан 42) прописано да се осигураницима-запосленима што раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, а тачком 6. да су то и професионална војна лица према прописима о Војсци Србије, висина пензија увећава за 20 одсто. Законом о Војсци Србије (члан 9), прописано је да професионалним војним лицима у радном односу на неодређено време, односно на одређено, када престаје професионална војна служба, а испунили су услове за пензију, износ пензије се одређује по Закону о ПИО. Подаци за утврђивање износа пензија узимају се почев од 1. 1. 1996. године и тако утврђени износ пензије, на основу члана 79. став 3. Закона о ПИО, увећава се за 20 одсто.

Правно тумачење закона указује да корисници војних пензија који су пензију остварили решењима пре 1. 1. 2012. године, немају статус осигураника-запосленог и не може им се поново утврђивати право на пензију, јер су га већ остварили по војним прописима. На Републичком фонду за пензионо и инвалидско осигурање је обавеза да настави да им исплаћује

пензије као и осталим корисницима и да их усклађује како то предвиђају позитивни прописи.

Наду да на увећање пензије за 20 одсто имају сви корисници војних пензија поспешила је Пресуда Управног суда бр. У. 43888/16 од 26. 5. 2016. године, према којој Републички фонд ПИО има обавезу да у конкретном случају донесе ново решење. Уколико не буде задовољан, тужилац има право да поднесе тужбу Управном суду, који би требало да донесе коначну пресуду.

Уоваквој ситуацији Удружење војних пензионера Србије препоручује корисницима војне пензије да не подносе захтеве РФ ПИО док се поступак не оконча пред Управним судом. Ситуација с тим у вези помно се прати у Удружењу, уз консултовање правних експерата.

Остваривање права на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто судским путем и даље се одвија успорено, мада је закључком Владе Републике Србије то право признато. Остао је спор око 4,21 одсто од пензије које су војни пензионери добили у марту 2008. године, на име редовног повећања пензија за 2007. годину, према истим принципима који су важили и за активна војна лица. Наиме, све до краја 2007. године постојао је аутоматизам усклађивања војних пензија, тако што су оне увећаване у истом проценту као и за активне припаднике система одбране.

Корисници војне пензије који су тужбе поднели током 2012. године и касније не могу да за прве две године рачунају на наплату дуга судским путем већ само поравнавањем. Надлежни судови у Србији су се пресудама изјаснили да се право на ванредно усклађивање пензија може остварити само три године уназад од датума подношења тужбе. То је потврдио и Уставни суд Србије, а касније, у једном случају, огласио се и Међународни суд за људска права у Стразбуру, изјашњавајући се да застара потраживања настаје истеком три године од дана подношења тужбе.

Имајући у виду досадашњи темпо којим се доносе пресуде по тужбама, уколико буде било потребно, Удружење војних пензионера Србије ће, како се најављује, у складу са опредељењем да се свим корисницима војне пензије обезбеди исти правни положај, благовремено поднети захтев Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да се продужи рок за поравнање и после 31. 12. 2016. године.

Ускоро се могу очекивати поднесци Међународном суду за људска права у вези са спорним потраживањем од 4,21 одсто пензије, јер су у домаћем правосуђу исцрпљене све могућности. Очекује се да тај суд детаљно размотри ситуацију и определи се ко је у праву.

Војне пензионере у овом часу највише оптерећује ванредно смањење пензија зарад фискалне консолидације државног буџета. Смањењем је обухваћено чак 96 одсто корисника војне пензије.

После одбацивања прве иницијативе поднете Уставном суду Србије да прихвати аргументацију УВПС и по спроведеном поступку утврди да Закон о привременом уређивању начина исплате пензија у целини није у сагласности са Уставом Републике Србије и општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, Удружење је 25. априла ове године поднело нову уставну иницијативу.

Као што је познато, код одлучивања о првој уставној иницијативи, четворо судија Уставног суда Србије изузело је своје мишљење, што указује да је одлука о одбацивању иницијативе донета прегласавањем.

Уновој иницијативи Удружења наглашавају се две чињенице: прва – да сем у наслову закона, у даљем тексту ничим није дефинисана привременост важења параграфа и друга – одредбама је онемогућено вођење управног поступка.

Да ствари могу да буду још неповољније по пензионере представници Фискалног савета наговестили су да би умањење пензија могло да се настави и после краја 2017. године, а да би до тада ваљало вратити умањени део плата службеника у јавном сектору. Да ли је то праведно?

Удружењу се сматра да су Законом о привременом уређивању начина исплате пензија пензионери, и поред тога што имају мања примања од запослених, доведени у неравноправан положај у односу на све оне који примају плате из државног буџета. Њима су смањена номинална примања за 10 одсто, док су пензије изнад 25.000 динара за део изнад тог износа смањене од 22 до 25 одсто.

Многи војни пензионери, рачунајући на сигурна месечна примања, подигли су кредите пре смањења месечних принадежности, огромна већина издржава децу која су остала без посла, па и њихове породице. Великом броју супруге, због природе посла који су обављали и честих прекоманди, нису радиле, па нису стекле пензију. Ако се овоме дода да пензионери, којима пензија представља једине приходе, у просеку болују од три болести и да морају новац да троше и за лекове, ситуација се још више компликује.

Потребна су брза решења и надасве – правда.

Звонимир ПЕШИЋ

Видовданске манифестације

ПОШТА КОСОВСКИМ ЈУНАЦИМА

Од 2002. године Видовдан је званично Дан града Крушевца. Видовданске манифестације су више деценија трајале у континуитету са свечаностима слободе, кроз разнолика културна, уметничка и духовна догађања, уз гесло „У спомен мртвима, у славу живих“.

Видовдан дубоко урезан у памћење и свест српског народа, а посебно у колективном памћењу народа Расинског округа, јер је давне 1389. године на позив кнеза Лазара српска војска пошла на Косово да се супротстави Турцима.

Поводом Дана града – Видовдана и обележавања 627. годишњице Боја на Косову, председник Републике Србије Томислав Николић предводио је церемонију одавања државних и војних почести и полагања венаца на Споменик Косовским јунацима. Председник је положио венце уз интонирање српске химне и у присуству великог броја Крушевљана.

Венце су на Споменик Косовским јунацима положили и председник Скупштине града Крушевца Јасмина Палуровић, начелник Расинског управног округа Бранимир Весић, делегације градова побратима: из Липецка (Руска Федерација), Крфа (Грчка), Римнику Вилфеа (Румунија), Старе Загоре (Бугарска), Одимцова (Московска област) и Бијељине (Република Српска) и остала градска удружења и организације.

У име УВП Крушевац, венац је положила делегација у саставу Душан Самарџић, Горан Мишковић и Ђурђе Радмановац.

мр А. Симоновски

Државни секретар Нерић у посети УВПС

РАЗМЕНА МИШЉЕЊА

Државни секретар у Министарству одбране Србије Ненад Нерић са в.д. секретаром Министарства одбране пуковником Небојшом Николићем посетили су средином августа Удружење војних пензионера Србије.

Током једночасовног разговора председник УВПС Љубомир Драгањац обавестио је званичнике Министарства одбране о сарадњи коју Удружење остварује са институцијама система одбране. Размњена су и мишљења о регулисању појединих питања везаних за будућу сарадњу.

З. П

На Споменик косовским јунацима венац је положио председник Србије Томислав Николић

Честитке новоизабраном премијеру и министрима два ресора

ОЧЕКУЈЕ СЕ БРЖИ РАЗВОЈ

Поводом поновног избора за председника Владе Републике Србије, председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац упutio је господину Александру Вучићу честитку, уз жеље за нове успехе на путу очекиваног бржег развоја.

Писмене честитке упућене су и ресорним министрима за одбрану и рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зорану Ђорђевићу и Александру Вулину.

Уз 150. број „Војног ветерана“

У МАТИЦИ ЖИВОТА

Четрнаесту годину без престанка „Војни ветеран“ другује са војним пензионерима. Реч је о својеврсном хроничару и тумачу времена, верном сапутнику корисника војне пензије, гласилу које превазилази потребе читалаца, мозаику живота и прозору у свет. Институција какво је Удружење војних пензионера Србије, која слови за једну од најбоље организованих организација у друштву, препознала је потребу да чланови буду о свему значајном информисани на ваљан и објективан начин. „Војни ветеран“ је све време упорни борац за остварење нарушених права војнопензионерске популације, лист који се из броја у број обраћа специфичној друштвеној групи на посебан начин. Често део страница претвара у билтен, неретко објављује формализоване текстова правних аката којима се захтева и остварује право на нешто што је прописано законом.

Гласило удружења стварају сами војни пензионери који се оглашавају из 50 оп-

штинских и градских организација. Текстовете пишу они који су деценијама били на бранику отаџбине, извршавајући захтевне старешинске дужности.

Теме су од оних најопштијих везаних за свет које се рефлектују на Србију, преко активности организација и појединаца, до историје, традиција, спорта, савета лекара и разбрибриге. Лист је огледало организације војних пензионера, референтни извор података за све оне које занима ова друштвена група.

Лист су стварале и стварају генерације сјајних војних новинара које су уметно ода-

бирали садржаје информација, упућивали поруке и стварали интеракцијске односе са читаоцима. Ово је прилика да свим уредницима, новинарима и сарадницима одамо признање за све што су учинили да истина продре у редове корисника војне пензије и шире. Многи од њих више нису међу нама, па им и на овај начин одајемо дужну пошту. Свесни опасности да у набрајању испустимо некога ко је годинама давао пун допринос садржају и изгледу гласила војних пензионера, нећемо споменути ни једно име. Али позивамо све оне који желе да се прикључе минулим временима у стварању овог гласила, да то учине у наредним бројевима.

У средишту пажње новинских текстова су и ратови вођени у минулим временима, посебно они који су се разбуктавали у последњих 25 година. На страницама „Војног ветерана“ објављене су, с тим у вези, многе чињенице које се први пут износе у јавност, а на светлост дана су је износили непосредни учесници или посматрачи догађаја.

Све у свему, ово гласило отворено је за сарадњу. Није време предодређено за славу, гламур и луксуз, па зато скромно обележавамо јубилеј, указујући на чињенице из матице живота којима се предано бави „Војни ветеран“.

На многаја лџета.

З. П.

Свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије

УРУЧЕНЕ МЕДАЉЕ И ЗАХВАЛНИЦЕ

Први пут најзаслужнијим појединцима додељено је највише признање Клуба „Медаља српских генерала“

Скупу се обратио председник Клуба генерал-пуковник у пензији др Видоје Пантелић

Скупштини је присуствовало и више гостију из система одбране и организација са којима Клуб сарађује

Са брода „Козара“ генерали и адмиралли су разгледали обаве Саве и Дунава које опасују Београд

„Спомен медаља српских ратника – сто година од Великог рата“ припала је заслужено нашем уреднику Милену Чуљићу

Свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије одржана је 28. јуна 2016. године у Дому Војске Србије у Београду. Том скупу присуствовали су државни секретар у Министарству одбране Ненад Нерић, начелник Управе за логистику бригадни генерал Жељко Нинковић, председник СУБНОР-а Србије Милутин Чукић, словачки војни изасланик у Србији пуковник Мирослав Гобраве, директор „Медија центра „Одбрана“ пуковник Стевица Карапанџин, председник Савеза потомака ослободилачких ратова од 1912. до 1918. године Љубомир Марковић, представници организација и институција са којима сарађује Клуб генерала и адмирала Србије и други. Присутни су посебно поздравили руског генерал-пуковника у пензији проф. др Леонида Ивашова, стручњака за геополитичке процесе.

Свечаност је отпочела интонирањем Химне Републике Србије, а многобројне госте поздравио је председник Клуба генерала и адмирала Србије генерал-пуковник у пензији др Видоје Пантелић.

Затим је бригадни генерал у пензији Добривоје Вељковић прочитао наредбу о признањима, које је Клуб генерала и адмирала Србије доделио заслужним појединцима и организацијама.

Највише признање Клуба генерала и адмирала Србије „Медаља српских генерала“ за изванредне резултате у раду и афирмацији Клуба у земљи и иностранству, додељено је: генерал-пуковнику Леониду Глигорбевичу Ивашову, почасном члану Клуба, генералу Љубиши Диковићу, начелнику ГШ ВС, генерал-потпуковнику

Представници УВПС код директора Војнобезбедносне агенције

ПРИЗНАЊА КУСТОСИМА

Милосаву Симовићу, команданту Копнене војске, генерал-мајору Ранку Живаку, команданту РВ и ПВО, генерал-пуковнику у пензији Милораду Обрадовићу, генерал-мајору у пензији Милошу Ђошану, генерал-мајору у пензији Луки Кастратовићу, генерал-мајору у пензији, Слободану Петковићу и генерал-мајору у пензији и Љубомиру Самарџићу, постхумно.

За лични допринос неговању слободарских традиција и пријатељства међу народима „Спомен медаља српских ратника – сто година од Великог рата“ припала је: академику Василију Крстићу, Жељку Нинковићу, бригадном генералу, начелнику Управе за логистику ГШ ВС, Војном Музеју Београд, Манастиру Хиландар, академском сликару Милену Чулићу, аутору изложбе „Да се не заборави“, Душану Жунићу, генерал-мајору у пензији, Мирославу Филиповићу, генерал-мајору у пензији, Вукајлу Чађеновићу, генерал-мајору у пензији и пуковнику у пензији Тихомиру Милосављевићу.

За изванредну сарадњу и значајан допринос сфирмацији Клуба генерала и адмирала Србије додељена је Захвалница Јовани Пешић, Медија центар „Одбрана“, Катарини Симонић, Медија центар „Одбрана“, Невени Маневски, Београдски форум за свет равноправних, „Застава-филму“, Београд, Дому РВ и ПВО, Земун, Дому ВСу Нишу, Ивици Оцокољићу, мајору, мр Небојши Кујунџићу, Медија центар „Одбрана“, Константину Арсеновићу, генерал-потпуковнику у пензији, Удружењу ветерана војнообавештајне службе, проф. др Даници Грујић, из Клиничког центра Србије, Грујици Ускоковићу, генерал-мајору у пензији, Славољубу Шушићу, генерал-пуковнику у пензији, Милану Станимировићу, генерал-мајору у пензији и Александру Цветковићу, начелнику Нишавског округа. Шћепану Синановићу, уметничком директору филма „Зов Африке“, ЈКП Градском саобраћајном предузећу „Београд“, Другом речном одреду Ратне флотиле и Александру Глигорбевичу Киму, пријатељу клуба.

У име награђених захвалио је почасни члан Клуба генерала и адмирала Србије генерал-пуковник Леонид Ивашов:

- Дobar дан, генерали и адмиралите Србије, отпочео је кратко обраћање генерал Ивашов на српском језику. И наставио на руском:

- У име награђених и у своје лично, желим да захвалим Клубу на овако високим наградама. Раније смо добијали награде за службу у војсци и за активности у војсци. Сада добијамо награде за мир, зато што служимо миру, зато што се боримо против рата и агресије. Свима вама желим мир, здравље и свако добро.

Свечаност је настављена на командном броду „Козара“, на ушћу Саве у Дунав, пловидбом двома рекама у делу којим опасују Београд. О историјату брода „Козара“ генералима и адмиралима говорио је капетан фрегате Смиљан Ружић.

3. Пешић

После неколико посета генерација војних пензионера што су обележиле годишњице од завршетка појединих војних школа, а у склопу програма активности посетили Музеј Војнобезбедносне агенције, представници Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац и Симеон Туманов посетили су директора те институције одбране бригадног генерала Петра Цветковића.

Захваљујући на предисретљивости особља Музеја које је радило и у нерадне дане, како би се удовољило захтевима војних пензионера, председник Драгањац је уручио Војнобезбедносној агенцији Плакету УВПС, а кустосима Музеја захвалнице.

Договорено је да Удружење војних пензионера Србије сачини план посета Музеју, како би што већем броју чланова било омогућено да разгледају занимљиве експонате и сазнају нешто више из историјата те значајне институције.

Представници УВПС у разговору са директором ВБА бригадним генералом Петром Цветковићем

Са18. седнице Градског одбора УВП Чачак

О СВЕМУ ПО МАЛО

УЧаку је 27. јуна одржана седница Градског одбора у проширеном саставу, којој је присуствовао и председник УВП Србије Љубомир Драгањац. Скуп је отворио председник Градског одбора Ђуро Јовановић, који је поздравио присутне, а председнику УВП Србије Љубомиру Драгањуц пожелио добродошлицу, захвалио се што је одвојио време да дође и информисе чланове градске организације о активностима које предузима Удружење.

Председник Драгањац информисао је чланове ГО о усклађивању пензија од 1. 1. 2008 - 30.10.2015. године и докле се стигло са наплатом дуга. Истакао је да је дуг готово преполовљен, а у току је поступак за обраћање Међународном суду за људска права ради остваривања права на преосталих 4,21 одсто. Том приликом се осврнуо и на начин наплате дуга од 2004. до 2007. године.

Председник Драгањац говорио је и о проблемима у здравственом осигурању и како

да се они превазиђу. Изнео је и податке о стамбеном збрињавању, подвукавши да за набавку станова ове године нису обезбеђена средства у буџету.

Ило Михајловски, председник комисије за информисање обавестио је присутне о активностима УВП које су реализоване током године. Изнео је податак да је на територији Чачка, Лучана и Ивањице 404 корисника војних пензија, од којих се учланило 384 или њих 95,04 одсто.

Дуг од 2004. до2007. године на територији Чачка, Лучана и Ивањице није остварио 126 КВП.

Комисија за опоравак посетила је 19 болесних или тешко покретних корисника војне пензије. Приликом посете уручени су им пригодни поклони и пружена помоћ у набавци лекова и обезбеђењу медицинских помагала. Једнократну новчану помоћ тражило је и остварило троје војних пензионера.

Породицама 11 преминулих КВП пружена је помоћ у остваривању права на помоћ. Оверено је 75 здравствених књижица за чланове породице (супруге које нису у радном

односу) послато је 330 захтева за рефундацију путних трошкова по основу путовања на ВМА до 27. 6. 2016. године.

По Плану и Програму за 2016. годину УВП Чачак, у сарадњи са краљевачком организацијом извела је једнодневни излет до манастира Свети Никола код Куршумлије, Ђаволге вароши и Пролом Бање. У плану је да се у септембру посети пећина у Злакуси, селу које је познато по изради грнчарије, музеј и хидроелектрана у Ужичу.

Ило Михајловски

Обраћање УВПС РФ ПИО о праву на увећање пензија КВП који су засновали радни однос

ЈЕДНАК ТРЕТМАН

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац упутио је недавно РФ ПИО акт у вези са војним пензионерима који су засновали радни однос, а односи се на право за остваривање права на ванредно увећање пензија за 11,06 одсто. Писмо доносимо у целисти:

„Удружењу војних пензионера Србије обратило се више корисника војне пензије који су пензионисани пре 31. 12. 2007. године, а после пензионисања су засновали радни однос. Они траже да им се призна право на ванредно повећање пензија од 11,06% од 1. 1. 2008. године.

Више војних пензионера је после пензионисања, на основу члана 257. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС, бр. 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013 и 75/2014“), засновао радни однос, те су, поред пензије, имали и одређена примања и уплаћивали су законом прописани допринос за пензијско и инвалидско осигурање.

После престанка радног односа, корисник војне пензије је захтевом, како је чланом 257. став 1. Законом о пензијском и инвалидском осигурању, прописано тражили да им се пензија прерачуна и одреди у новом износу. Пензија је на тај начин решењем надлежне филијале прерачуната и одређена у новом износу и исплаћује се у складу са чланом 257 став 5. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је актом Број: 07-00-00063/2016-07 од 12.02.2016. године, обавестило ово Удружење, да право на исплату разлике по основу права на ванредно усклађивање припада и корисницима војне пензије остварене до 31. децембра 2007. године, који су након пензионисања остварили најмање годину дана стажа осигурања и поднели захтев за поновно одређивање пензије, којима је нови износ пензије одређен према одредби члана 257. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Поједини корисници пензија су се обратили надлежним филијалама ПИО фонда да им се исплати разлика по основу права на ванредно усклађивање пензија. Поједине филијале ПИО фонда су те кориснике обавестиле да се ово усклађивање пензија неће примењивати на кориснике старосне пензије којима је по основу запослења, односно обављања самосталне делатности извршено поновно одређивање старосне пензије. За ове кориснике исплата разлике вршиће се почев од 1. 1. 2008. године, до датума када је одређен нов износ пензије по прописима фонда.

Одговор РФ ПИО на захтев УВПС

ОДРЕЂЕН НОВИ ИЗНОС ПЕНЗИЈЕ

Из РФ ПИО стигао је одговор директора сектора Енвера Никшића, који доносимо у целисти:

„Поводом Вашег дописа 01 број 145-1 од 16. маја 2016. године у вези са правом на ванредно усклађивање војних пензија од 1. јануара 2008. године корисника којима је по основу запослења, односно обављања самосталне делатности, у складу са чланом 83. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, број 101/10), извршено поновно одређивање старосне пензије, обавештавамо Вас о следећем:

Ванредно усклађивање војних пензија у складу са чланом 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, број 85/05), а у вези члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 101/10 - др. закон и 10/15), почев од 1. јануара 2008. године, извршено је у складу са Закључком Владе Републике Србије, 05 број 181-11689/2015 од 30. октобра 2015. године, којим је утврђено да ће се ове пензије ванредно ускладити на тај начин што ће се на пензије увећане од 1. јануара 2008. године за проценат усклађивања од 4,21% утврђен Одлуком о усклађивању војних пензија за 2007. годину („Службени војни лист“, број 13/2008), применити проценат усклађивања од 6,57% чиме се обезбеђује да укупно усклађивање пензије на месец децембар 2007. године износи 11,06%.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је свим корисницима војних

пензија, укључујући и кориснике којима је по основу запослења, односно обављања самосталне делатности извршено поновно одређивање старосне пензије, односно члановима њихових породица, у складу са наведеним закључком, доставио обавештење уз које је приложен захтев за исплату разлике пензије по основу ванредног усклађивања закључивањем уговора о вансудском поравнању.

Корисницима војних пензија којима је по основу запослења, односно обављања самосталне делатности извршено поновно одређивање старосне пензије, који су закључили уговор о вансудском поравнању, извршена је једнократна исплата разлике пензија по том основу од 1. јануара 2008. године закључно са месецом који претходи месецу поновног одређивања старосне пензије.

Наведеним корисницима пензија је донето решење о усклађеном износу пензије почев од 1. јануара 2008. године закључно са датумом који претходи датуму утврђивања новог износа пензије. Од усклађеног износа пензије, који представља затечени номинални износ пензије у смислу члана 257. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у поновљеном поступку по службеној дужности одређен је нов износ пензије. Право на нови износ пензије је утврђено са даном признавања права по решењу по коме се поступак понавља. На исти начин је поступљено и у случају када је породична пензија остварена након смрти наведених корисника старосне пензије“.

Право на ревизију пензије и доношење решења

НЕРЕАЛНА ОЧЕКИВАЊА

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је информацију градским и општинским организацијама Удружења коју доносимо у целисти: „Корисници војних пензија се захтевима обраћају надлежним филијалама РФ за ПИО и траже ревизију пензије и доношење нових решења у складу са Законом о ПИО и тако обрачуната пензија да им се, на основу члана 79. став 3. Закона о ПИО, увећа за 20%.

Право на пензију по Закону о ПИО имају само она професионална војна лица којима сада престаје професионална војна служба и стичу право на пензију и она професионална војна лица која су пензионисана од 1. 1. 2012. године када су донете и усвојене измене Закона о ПИО. Професионална војна лица пензионисана до 31. 12. 2011. године, пензионисана су по тада важећем Закону о Војсци Југославије, и тако обрачунати и утврђени износ пензије је само преузео РФ за ПИО и наставао да исплаћује.

Законом о ПИО, члан 42. је прописано да су осигураници- запослени, који раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, а тачком 6. да су то и професионална војна лица према прописима о Војсци Србије. Законом о Војсци Србије, чланом 9, је прописано да су професионална војна лица: официр, подофицир и професионални војник који су у радном односу на неодређено време, односно на одређено. Овим лицима када престаје професионална војна служба, и који су испунили услове за пензију, одређује се износ пензије по Закону о ПИО, а подаци о утврђивању износа пензије узимају се од 1. 1. 1996. године, и тако утврђени износ пензије, на основу члана 79. став 3. Закона о ПИО, увећава за 20%.

Међутим, корисници војних пензија који су право на пензију остварили решењима пре 1. 1. 2012. године и као такви преузети из Фонда СОВО, немају статус осигураника – запослених и не може им се поново утврђивати право на пензију, јер су то право већ остварили по војним прописима, а Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање само наставља да исплаћује и врши усклађивање пензија као и осталим корисницима.

Републички фонд за ПИО ће на основу Пресуде Управног суда бр. У4388/16 од 26.05.2016. године, донети ново решење, а тужилац уколико не буде задовољан, има право поново да поднесе тужбу Управном суду.

Управни суд тада би требао да донесе коначну пресуду. Из тога разлога, корисници војних пензија, не бих требало да подносе захтеве РФ ПИО док се овај поступак не оконча пред Управним судом.

ПОМОЋ УГРОЖЕНИМА

У Подгорици је одржана друга сједница Управног одбора Удружења војних пензионера Црне Горе. На дневном реду била су бројна питања из годишњег плана рада.

Замјеник предсједника Павле Бандовић детаљно је информисао присутне о раду на реализацији задатака са претходне сједнице.

Управни одбор уз помоћ адвоката стао је у заштиту 53 војна пензионера која позива Фонд ПИО Црне Горе да им не умањи пензије за 21 одсто, које примају пет година на основу судских рјешења.

Друго комплексније, а важно питање односи се на то на како да се ријеше станове за 250 војних пензионера који су по налогу министарке одбране скинути са списка за стамбено збрињавање.

Војни пензионери без станова били су на списку код Министарства одбране и до сада добијали станове пропорционално са активним војним лицима. Ријеч је о пензионерима који су отишли у пензију до 2006. године. Питање станова могло се ријешити дијелом финансијских средстава од продате војне имовине или кредитирањем, али је остала воља одговорних. Ко прође поред касарне Морача, Стари аеродром, Маслине, Бар, може да види ружну слику и небригу, пропада имовина, муче се пензионери и потуцају као подстанари.

Војни пензионери, борци и патриоте, у рату су извлачили из борбе и окружења наше војнике и јединице, преживели све страхоте које рат носи, повлачили се са јединицама и породицама, а сада немају ни статус расељених лица. Неправда, каква неправда према њима! Удружење ће користити сва правна средства и институције система да помогне угроженим и обесправљеним друговима.

Секретар Радивоје Здравковић изnio је предлог Плана обиљежавања 23-годишњице оснивања и рада Удружења војних пензионера. Свечана сједница, спортски сусрет војних пензионера и додјела годишњих признања обележиће и ову годишњицу 16. септембра.

Општински одбори сачиниће списакове болесних, изнемоглих, усамљених и угрожених војних пензионера. Њих ће обилазити колеге, информисати, пружати им подршку и помоћ, а за угрожене достављати захтјеве за новчану помоћ.

Војни пензионер из Пљеваља Блажо Котлаја, одличан старјешина и први косац Црне Горе, отац троје млољетне дјеце упућен је из Клиничког центра Црне Горе у ВМА, ради трансплантације срца која кошта 20.000 евра. Сви општински одбори одмах су уступили једномјесечну чланарину, а војни пензионери Подгорице прикупили добровољни прилог за помоћ свом другу.

На крају сједнице донети су закључци и задаци за наредна три месеца.

Војни пензионери у Министарству рада и социјалног старања ЦГ

ЗАШТИТА ПРАВА

Група од 58 војних пензионера, због обавјештења из Фонда ПИО Црне Горе да ће им умањити пензије за 21 одсто, која је прије пет година утврђена судским пресудама, настављају реаговање користећи сва правна средства да оспоре самовољу појединаца због непоштовања стечених права и рјешења суда.

Њихови представници Раденко Радевић, Радомир Ивковић и адвокат Вучко Бјелановић примљени су на разговор код министра рада и социјалног старања Бориса Марића.

Раденко Радевић изnio је министру податке о свим досадашњим закида-

њима пензија од 2005. године до данас. Да би министар могао све то ваљано да сагледа, уручили су му скрипту од стотину листова разних докумената: рјешења, жалбе, тужбе, пресуде и забиљешке са досадашњих разговора.

Министар је обећао да ће све добро проучити, сагледати и поступити по закону и судским пресудама.

Представници војних пензионера на крају су захвалили министру за пријем и коректан однос у разговору, уз очекивање да ће све проучити и поступити у складу са законом и судским пресудама.

Р. Здравковић

Одата почаст жртвама агресије НАТО-а

ЖИВОТ ЈАЧИ ОД БОМБИ

Тридесет такмичара Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“, 13. јула, на путовању за Гусиње, где су учествовали на такмичењу ветерана Црне Горе, застало је код моста у Муринама, положили вијенац украшен са шест црвених ружа, у знак толико жртава и поклонили се невиним жртвама агресије НАТО-а.

Предсједник спортског друштва војних ветерана Комнен Бајчета, учесник тог рата, почиње час о злочину: „Тридесетог априла 1999. године злочинци НАТО-а сручили су бомбу на ову малу варошицу и срушили мост од посебног значаја за житеље Мурина и припаднике војске. Том приликом страдало је шесторо житеља, углавном невини дјеца: Мирослав Кнежевић 14 година, Оливера Марковић 13 и Јулија Брудар 10. Настрадали су и Вукић Вулетић, Милка Ковачевић и Манојло Комнен.

Код војних ветерана који су скоро сви били учесници тог рата, бол у души а код ветеранки сузе у очима и присјећање како су трчале до склоништа са дјецом у наругу“, наводи Комнен.

Слава жртвама, мир и срећа нашем народу, закључио је Комнен.

Још један поглед ка споменику жртвама, уздах и наставак пута за Гусиње.

Р. Здравковић

Са седнице Градског одбора УВПС Ниш

ДОНЕТА ОДЛУКА О ПРИЗНАЊИМА

Градски одбор УВПС Ниш одржао је седницу, на којој је анализиран рад између две седнице, задаци за наредни период, као и припреме за обележавање дана УВПС и дана Градске организације.

Чланови ГРОД су упознати са објашњењем, које је доставио Главни одбор, везано

за захтевом појединаца за усклађивање пензије од 20 одсто по Закону о ПИО. Објашњење је подељено свим члановима, упознати су са садржајем пресуде Управног суда, а и то да је став Главног одбора да се сачека, а да свако може да одлучи по свом нахођењу.

Такође су упознати са новим Законом о извршењу и обезбеђењу који је ступио на снагу од 1. јула 2016. године, којим је предвиђено да од тог дана, извршење спроводе јавни извршитељи а не основни судови.

Везано за обележавање дана УВПС, усвојени су предлози за доделу признања, као и то да се обележавање одржава у Београду, а не у Сомбору због недостатка финансијских средстава.

Неизбежна тема седнице је била стање у здравству, са констатацијом да оно није добро, па је формирана радна група која ће поново покренути иницијативу за решавање горућих проблема.

Чланови Градског одбора обавештени су о захтеву Ранка Бабића да више не буде дописник листа „Војни ветеран“ из Ниша. Како је реч личном чину о оставци се није расправљало.

Досадашњи излети, констатовано је, успешно суорганизовани и спроведени, те је констатовано да са тим трендом треба наставити.

Милутин Пантелић

У Белој Цркви обележен
Дан устанка Србије

СВЕЧАНО И НАДАХНУТО

Иове године историјска липа у Белој Цркви, одакле је Жикица Јовановић Шпанац испалио први устанички хитац, створила је хлад под који се скупило неколико стотина поштовалаца народноослободилачке борбе у Другом светском рату.

У свечаној атмосфери учеснике свечаности поздравио је домаћин Иван Исаиловић, председник општине Крупањ, затим је о ратним приликама те 1941. године говорио генерал у пензији Видосав Ковачевић, заменик председника СУБНОР-а Србије. У име Владе Републике Србије окупљенима се потом обратио министар Александар Вулин. У надахнутом говору описао је ситуацију у Србији од почетка до краја Другог светског рата и истакао значајну улогу Србије за победу над фашизмом. Присутни су неколико пута френетичним аплаузом наградили Вулиново излагање.

Значају 75-годишњице почетка устанка у Србији својим присуством дали су Душан Чукић, председник СУБНОР-а Србије, висока војна делегација и војни оркестар из Београда.

Свечаном скупу присуствовали су и војни пензионери са Милана Брићем на челу.

С. Стојановић

У Нишу обележен 4.јул Дан борца и 7.јул Дан
устанка у Србији

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Градска организација СУБНОР-а Ниша, Градска организација УВПС, ГО РВС, Секција Клуба генерала и други, обележили су Дан бораца и Дан устанка у Србији, ком приликом су положени венци на споменику „Искра слободе“. **Мр М. Пантелић**

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у јулу 2016. године

ПОТПОРА ЗА 22 ЧЛАНА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 8. августа 2016. године, размотрио захтеве достављене у јулу 2016. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели јенократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Врање ПБ: 36.000,00 - по члану 9.895,38 динара,
ОпОр Крушевац ЈР: 25.000,00 - по члану 8.846,59 динара,
ОпОр Прокупље ТВ: 33.000,00 - по члану 6.721,03 динара,
ОпОр Крушевац МН: 36.000,00 - по члану 5.674,38 динара,
ОпОр Крагујевац РЗ: 29.000,00 - по члану 11.379,63 динара,
ОпОр Чачак КТ: 29.000,00 - по члану 11.449,68 динара,
ОпОр Краљево ЧН: 33.000,00 - по члану 7.285,95 динара,
ОпОр Краљево МТ: 29.000,00 - по члану 11.557,05 динара,
ОпОр Зајечар ПГ: 29.000,00 - по члану 11.334,66 динара,
ОпОр Ниш МТ: 33.000,00 - по члану 8.939,01 динара,
ОпОр Лесковац ИД: 33.000,00 - по члану 10.868,18 динара,
ОпОр Лесковац СД: 33.000,00 - по члану 8.932,94 динара,
ОпОр Лесковац ФГ: 33.000,00 - по члану 9.367,40 динара,
ОпОр Зрењанин ВГ: 29.000,00 - по члану 11.552,55 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,
ОпОр Прокупље ПЛБ: 15.000,00 - по члану 19.434,85 динара,
ОпОр Нови Београд ДБ: 10.000,00 - по члану 19.294,77 динара,
ОпОр Нови Београд АП: 10.000,00 - по члану 19.880,35 динара,
ОпОр Нови Београд РЛБ: 12.000,00 - по члану 18.798,05 динара,
ОпОр Прокупље РМ: 10.000,00 - по члану 21.410,94 динара,
ОпОр Ниш КД: 15.000,00 - по члану 21.294,77 динара,
ОпОр Ниш СК: 22.000,00 - по члану 15.671,49 динара,
ОпОр Кикинда РМ: 10.000,00 - по члану 18.845,82 динара,
Новчана средства су пренета на текуће рачуне 10. августа 2016. године

Извршни одбор

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у јуну 2016. године

ДОСЛЕДНО СВРСИ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 1. јула 2016. године, размотрио захтеве достављене у јуну 2016. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели јенократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника
ОпОр Земун ГД: 29.000,00 - по члану 11.456,33 динара,
ОпОр Стара Пазова СМ: 33.000,00 - по члану 9.962,52 динара,
ОпОр Смедерево СЛБ: 36.000,00 - по члану 7.788,19 динара,
ОпОр Суботица МИ: 29.000,00 - по члану 11.425,81 динара,
ОпОр Младеновац МР: 29.000,00 - по члану 11.592,30 динара,
ОпОр Нови Београд ИБ: 36.000,00 - по члану 7.207,58 динара,
ОпОр Врање ТД: 25.000,00 - по члану 11.543,38 динара,
ОпОр Ваљево СС: 36.000,00 - по члану 4.542,10 динара,
ОпОр Параћин ПБ: 36.000,00 - по члану 10.463,50 динара,
ОпОр Прокупље СН: 33.000,00 - по члану 8.334,57 динара,
ОпОр Земун ВМ: 33.000,00 - по члану 8.439,07 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника;

ОпОр Прокупље ДМ: 15.000,00 - по члану 19.212,63 динара,
ОпОр Нови Београд БЈ: 15.000,00 - по члану 20.068,19 динара,
Новчана средства су уплаћена на текући рачун 8. јула 2016. године

Извршни одбор

У Дому Војске Србије отворена изложба о агресији НАТО-а 1999. године

ДА НАРОД ПАМТИ НЕЧОВЕШТВО

Фотографије које је одабрао и разврстао у седам целина академски сликар Милен Чуљић најбоље говоре о томе шта се све тог ратног пролећа догађало у СРЈ, односно Србији.

Изложбу је отворио државни секретар Милош Јанковић

Током трајања, изложбу је посетио велики број грађана

У Великој галерији Дома Војске Србије 5. јула отворена је изложба академског сликара Милена Чуљића – „Агресија НАТО 1999 – Да се не заборави“, коју су заједно организовали Медија центар „Одбрана“ и Клуб генерала и адмирала Србије. Чуљић је у јавности од раније познат као ликовно-графички уредник недељника „Војска“ а сада гласила Удружења војних пензионера Србије „Војни ветеран“.

Међу многобројним гостима био је и бивши министар спољних послова СРЈ Живадин Јовановић.

Изложбу је, у име министра одбране, отворио вршилац дужности помоћника министра одбране за људске ресурсе Милош Јанковић.

Он је истакао да је изложба приређена у знак сећања на жртве агресије НАТО-а на тадашњу СРЈ и да путем фотографија, својеврсних чувара прошлости, подсећа на времена неправде и нашег страдања пре 17 година.

Изложба приказује догађаје када су мете били војни објекти, болнице, амбасаде, саобраћајнице, мостови, али и градови: Варварин, Алексинац, Косовска Митровица, Лековац, Београд Нови Сад... Она приказује страдање припадника војске, али и грађана, отвара ране и говори о дубини патње кроз коју је прошао наш народ у том периоду.

- Са дужним пијететом морамо да погне-

мо главу због свих оних који нису преживели свих оних 78 дана и ноћи ратног пролећа 1999. Страдало је више од 3.500 људи, а повређено више од 12.000. Оно што можемо и оно што морамо јесте да од заборавата отргнемо њихово страдање. Уз све што смо саградили из рушевина које су остале након немилосрдних удара и бомбардовања, удахнули смо и њихов живот, њихову младост, недосањане снове и наду. Данас овом изложбом још једном будимо осећај припадности заједништву и одајемо почаст страдалима, али и преживелима – онима који су се борили да сачувају част образ и достојанство ове земље, рекао је Јанковић.

У наставку излагања Јанковић је истакао да је изложба је резултат заједничког напора Клуба генерала и адмирала Србије. Управе за традиције, стандард и ветеране и Медија центра „Одбрана“ с циљем да нам представе то тужно сведочанство и сећање на пролеће 1999. године...

- Са жељом да Клуб генерала и адмирала Србије настави истим жаром да чува и негује сећање на часне традиције Војске Србије и н нашег народа, проглашавам ову изложбу отвореном, казао је Јанковић.

У име Клуба генерала и адмирала Србије говорио је генерал-потпуковник у пензији Петар Шкрбић:

-Идеју Клуба генерала и адмирала Србије и Београдског форума за свет равноправ-

них о неговању незаборва на агресију НАТО-а 1999. године, коју је академски сликар Милен Чуљић преточио у изложбу, подржавате својим доласком. На тај начин постајемо заједно учесници, сабеседници, пријатељи, браћа, пркосници и документаристи у, за народ и државу, значајној, чак и пресудној активности незаборава о жртвама и злочинима. Изложба под скромним називом „Да се не заборави“ о агресији НАТО на Савезну Републику Југославију на свом дугу, без претензија могу рећи планетарном путу, стигла је и у Уметничку галерију Дома наше Војске. Овим потезом Галерија улази у савременост јер приказује изложбу која је у току времена, трајна, непролазна и увек актуелна. Примереност изложбе простору у којем се налази огледа се у њеној релистичности која подсећа текстом и фотографијама на документаран начин на: агресију, одбрану отаџбине, жртве агресије, еколошке последице, протесте грађана код нас и у свету, живот под бомбама НАТО-а, на укупне последице, подвукао је Шкрбић.

Он је потом набројао свих седам изабраних тема приказаних на изложби и наставио:

-Морали смо се бранити јер смо нападнути под лажним изговором агресора који од своје лажи ни данас не одустаје, жртве су настале од бомби и ракета НАТО-а које су бачене и ласниране са најсавременијих оружаних система... Протести грађана код нас су били храбри и пркосни, а у свету су изражавали подршку народу који се супроставио моћној сили удруженој у 19 земаља. Деветнаест на једнога, цео свет се и данас пита: Зар се и то може? Изложба има, по мом суду, три циља: (1) Да се не заборави. Тај циљ је скоро испуњен и са оваквим изложбама доприносимо његовом испуњењу; (2) Посвећена је жртвама. То је делимично испуњено. Без меморијалног центра који ће вековима подсећати на жртве, наша пошта према њима траје само онолико колико траје наш земаљски живот; (3) Прорачун последица. То вероватно никада неће бити испуњено јер је одговорност за агресију и почињене злочине трајна; материјална штета још није надокнађена, а огромна је; екоцид је трајан колико и период полураспада осиромашеног уранијума, истакао је Шкрбић.

Представник Клуба генерала и адмирала Србије је још нагласио да је обезбеђена трајност изложбе која је коначно представљена у богато опремљеном каталогу. То је својеврсни водич у виду књиге, у којем су приказане све изложене фотографије и објављени текстови о агресији на Србију (СРЈ). У предговору ове књиге аутор Милен Чуљић истиче: „Каталог обезбеђује трајање изложбе на особен и упечатљив начин. Генерације које долазе подсећаће на опору истину, која се тешко, али ипак незаустављиво пробија кроз маглу лажи о циљевима и изазивачима рата и злочинима без казне“.

-Захваљујемо аутору академском сликару Милену Чуљићу, нашем верном сараднику и свима, а много их је који су учествовали у припреми и приказивању ове Изложбе, чије трајање се наставља, казао је Шкрбић.

У име домаћина изложбе - Медија центра „Одбрана“ посетиоцима изложбе добродошлицу је пожелео мајор Борко Лепејевић. Изложба је била отворена до 15. јула.

3. Пешић

Вест објављенау неким јавним гласилима да ће Влада Србије од октобра 2016. године повећати плате у јавном сектору (просвети за 4%, здравству за 3% и структурама безбедности за 2%), чиме ће, како је наведено, уз повећање минималне цене рада просечна нето зарада бити повећана на 430 евра месечно, озбиљан је повод да се и о повећању пензија, посебно војних, каже која реч. Ово и због тога што о очекиваном укидању Закона о тзв. привременом умањивању пензија из октобра 2014. године, надлежни нападно ћуте, иако је било више прилика да се и у предизборном периоду и након кнституисања нове Владе Србије и о томе нешто каже.

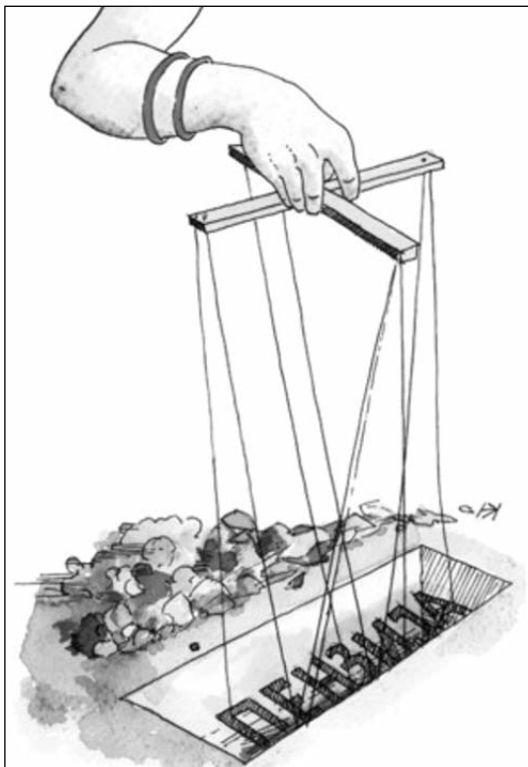
Подсећања ради, успех у вишегодишњем спору корисника војних пензија најпре са Фондом за социјално осигурање војних осигураника (ФСОВО), а затим и са његовим правним следбеником Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање (РФ ПИО) у управном и парничном поступку и у поднетим уставним жалбама Уставном суду Србије, принудио је Владу Србије да октобра месеца 2015. године донесе закључак о усклађивању пензија професионалних војних лица остварених до 31. 12. 2007. године, на основу којег је РФ ПИО понудио корисницима војних пензија да у вансудском поравнању измири неисплаћени део пензија у проценту усклађивања од 6,57%, чиме се, како је наведено, обезбеђује да уз усклађивање извршено 1. 1. 2008. године за 4,21%, укупно усклађивање пензија на месец децембар 2007. године износи 11,06%. Иако то није експлицитно речено, основ за ову одлуку нађен је у пресуди Врховног касационог суда из септембра 2014. године, учијем образложењу је, уз остало, садржан управо тај образац. Уз то, овај Суд је нашао да је према одредбама ЗОО потраживање мање исплаћене пензије застарело по истеку три године, па је је основано само потраживање за период у коме није застарело. По овом образцу одлучио је и Уставни суд Србије у децембру 2013. године и одбацио уставну жалбу двојице војних пензионера из Београда, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду, којом је правоснажно одбијен њихов тужбени захтев за потраживања мање исплаћеног износа пензије за период јануар 2008 – децембар 2009. године. Узалудни су били покушаји да се докаже да је једно било редовно усклађивање војних пензија за 2007. годину, а друго ванредно усклађивање за будуће, одлучено је како је одлучено. Међутим, према неким сазнањима, још није одлучено по неким уставним жалбама, чији је законски основ стицање без основа и неосновано богаћење туженог, а на располагању је још и могућност покретања спора пред Европским судом за људска права, о чему је већ било речи на страницама „Војног ветерана“.

О томе да питања усклађивања пензија и тзв. привременог умањивања пензија ни изблиза нису решена, поред већ поменутих уставних жалби корисника војних пензија, говоре и бројне нове уставне иницијативе за покретање поступка ради оцено уставности и сагласности Закона о привременом уређивању начина исплате пензијаса Уставом Србије и општеприхваћеним правилима међународног права, међу којима је и Иницијатива УВПС из априла

Поводом вести о повећању плата у јавном сектору

РАЗЛИЧИТИ АРШИНИ

Смањење плата и пензија у пакету – повећање само неким

2016. године. Основ за то се налази у новим разлозима, као што су намерни пропусти Уставног суда и злоупотреба права које забрањује Устав Србије и Европска конвенција о заштити људских права и слобода, која полазе од принципа легалности, легитимности и пропорционалности. При доношењу спорног закона, како се наводи, ни један од ових принципа није испоштован. Очигледна непропорционалност изражена је у чињеници да су плате запослених умањене линеарно за 10%, док су у исто време пензије пропорционално смањиване од 0% до 25%. Тиме је учињена додатна дискриминација, изражена у томе да већи терет кризе треба да снесу пензионери са вишим пензијама, али и не и запослени са вишим зарадама.

Различити су аргументи којим се поткрепљују ове уставне иницијативе, од навођења неодмерених изјава државних функционера о финансирању пензија, примера толерисања вишегодишњег неплаћања пореза великих пореских дужника, отписивања огромних дугова неким јавним предузећима, корупције, непоштовање прописа о јавним набавкама, незаконита плаћања годишњих одмора и других бенефиција запосленим у тим предузећима, помињање податка о увећању укупног јавног дуга Србије на крају 2015. године на ниво од 75,5% БДП итд.

На неким друштвеним мрежама и кроз друге облике комуникације корисницима војне пензије пензионисаним до 1. 1. 2012.

године, са дужности на којима се стаж осигурања рачунао са увећаним трајањем, сугерише се да имају право и на усклађивање-увећање пензија за 20%, што је био разлог да председник УВП упути информацију градским и општинским организацијама УВП да ови корисници „немају статус осигураника запослених“, те да им се не може поново утврђивати право на пензију, јер су то право остварили према тада важећим војним прописима.

Уколико прихватимо да ће наведени проблеми бити решавати по одређеној правној процедури и без велике журбе надлежних, сви пензионери, а посебно војни, морали би да поставе кључно питање – Зашто у јавности, а по свему судећи и у надлежним институцијама, нема расправе о проналажењу системског решења одрживог модела пензијског осигурања. Јер, како сада ствари стоје, озбиљне текстове са проценама да је садашњи модел неодржив, заклањају приче о осиромашеном РФ ПИО у процесу транзиције, о томе да је у Србији знатно продужен животни век, да је однос броја пензионера и запослених скоро 1:1, да држава из буџета сваке године допуњује средства све већим износима како би пензије биле исплаћиване редовно итд. итд.

Право решење, према мишљењу добро упућених, налази се на другом месту, у посезању за смањењем пензија и од просечног износа који је и сада при дну европске лествице. Паралелно са доградњом садашњег система пензијског осигурања, уз коришћење страних позитивних искустава у правцу померања тежишта са јавног фонда, какав је РФ ПИО данас, ка приватним фондovima (замрла је прича о тзв. три стуба осигурања), требало би докапитализовати постојећи фонд враћањем финансијских средстава утрошених за изградњу инфраструктурних и других јавних објеката, у време кад је тадашњи фонд располагао огромним вишковима, стављањем у функцију имовине РФ ПИО ради остваривања профита и друго, што свакако није ни једноставно, ни лако учинити, али је ипак могуће.

Садашњи и будући корисници војних пензија требало би да истрају у иницијативи да се пензијско осигурање „реинсталира“ у садашњи Фонд СОВО, какав је, из познатих разлога, случај у већини развијених земаља. Само на тај начин могло би се обезбедити да тзв. „просечна пензија“ као мера вредности која занемарује висину уплате и време уплате доприноса, не би могла бити коришћена за накнадно дисциплиновање пензионисаних професионалних војника, какав је у новије време био случај.

М. Милошевић

Коначно, 9. јануара, Председништво СФРЈ донело је Наредбу о расформирању свих нелегално формираних оружаних састава на територији СФРЈ и враћању њихове опреме и наоружања најближим јединицама ЈНА. Практично, Наредба има карактер аболације за оне који су илегално поседовали наоружање, уколико га врате у одређеном року. Дакле, да би се спречиле илегалне паравојне активности и уједно обезбедило мирно спровођење започетих демократских процеса и реформи у земљи, пружена је могућност да се све разреши мирним путем и без репресивних мера према онима који су прекршили постојеће позитивне прописе и законе.

Међутим, према нашим поузданим сањанима добијеним од више добро обавештених извора, у Хрватској је, непосредно након проваљивања садржаја Информације ССНО од стране Стипе Месића, по хитном поступку одштампано 55.000 службених легитимација за резервни састав МУП-а које су подељене на терену. Информације о овом својеврсном маневру биле су нам познате још у децембру претходне године и достављене не само најодговорнијим старешинама у ССНО већ и Председништву СФРЈ.

Након објављивања Наредбе Председништва СФРЈ, легитимације резервног састава МУП-а и даље се деле наоружаним лицима, а на прилазним путевима војним објектима постављају се јаки наоружани резервни састави МУП-а који треба да спрече оне који би оружје да ипак врате у касарне.

Додатни притисак на хрватско руководство

Процењујући ситуацију у којем правцу би се могло понашати хрватско руководство да би негирало илегално паравојно организовање линијом ХДЗ, генерал Кадивећ донео је одлуку да Управа безбедности припреми део фоно, телевизијске и друге материјалне документације коју ће доставити Политичкој управи ССНО, ради снимања документарног филма о илегалном наоружавању и паравојном организовању у Хрватској. Филм је требало да има функцију додатног притиска на хрватско руководство, уколико буде негирало да је наоружавање ишло линијом ХДЗ и да су ти наоружани састави планирали нападе на јединице и старешине ЈНА, како би наслијаном сесијом започели процес разбијања јединствене Југославије.

Органи безбедности на терену запажају ужурбаност и нервозу код месних органа МУП-а и локалних челника ХДЗ који одбијају иницијативу да своје наоружане саставе и примљено оружје региструју у полицијским станицама као резервни састав МУП-а. Унервозио се и генерал Шпегел који је Ђури Дечаку пренео поруку да ће ЈНА сигурно, негде између деветнаестог и двадесет и петог јануара, почети са спровођењем Наредбе Председништва о разоружању, тако да ће јединице тада сигурно кренути из касарни. Због тога, у том интервалу треба да из Вировитице пребаце на неко безбедно место у Старом Градцу Шпегеловог сина са породицом да у метежу који ће настати не би страдали.

Шпегел је изненада позвао Ковача у Загреб да би му дао упутства за поступање вировитичке групације по истеку рока за

Догађаји у Југославији 1991. године

ИЗИГРАВАЊЕ НАРЕДБЕ ПРЕДСЕДНИШТВА СФРЈ

Но, непосредно пре истека рока за враћање наоружања, Стипе Месић је разговарао са Борисавом Јовићем којег је уверавао да ће Хрватска сигурно вратити 20.000 „калашњикова“ и ставити их у складишта која ће бити под заједничким надзором ЈНА и МУП-а Хрватске и да ће демобилисати целокупни резервни састав полиције и обезбедити да нико од њих неће имати оружје у рукама. Био је то, међутим, само маневар за „куповину“ времена.

ПИШЕ:
Александар
ВАСИЉЕВИЋ
Генерал-потпуковник
у пензији

спровођење Наредбе Председништва СФРЈ. Он је одмах након тога заказао хитан састанак Дечаку, Хабијанецу и Јагару у шуми код Вировитичких рибака ради преношења добијених ставова и договора о даљем поступању.

Третман за Албанце као за Хрвате

Касно ноћу, у глуво доба, након што су се окупили, Ковач је кратко пренео Шпегелове поруке. Оне су изричите – у наредна три дана бити максимално будан и приправан да се одлучно приступи извршавању раније договорених задатака. Сигнал за прелазак у акцију даће само Шпегел и његова команда биће извршена и обавезна за све.

Након овога разматрано је ко шта од њих треба да ради када Шпегел пошаље сигнал да се пређе у акције. Ковач се преслишавао како је он задужен да са неколико одабраних Дечакових људи дејствује у касарни у којој је и команда бригаде и команда гарнизона. Прво ће заробити команданта бригаде и наредити му да позове да код њега дође начелник штаба. А онда ће, ако треба, одмах ликвидирати начелника штаба, чиме ће обезбедити потпуну послушност команданта бригаде, преко којег ће разоружати страже у касарни и код складишта наоружања и опреме. А после ће, каже, све ићи као по лоју, онако како су раније договорили око разоружавања војника, затварању у подруме свих, изузев Хрвата и Албанаца, дељење оружја по околним селима итд.

Хабијанац и Дечак похвалили су се да су све мере око блокирања касарне и у Вировитици добро организоване и да су њихови људи одавно спремни и само чекају сигнал па да крену. На паркиралишту „Чазма транс“ у приправности је 15 тешких камиона којима ће се блокирати излази из касарне и правци који изводе ка другим војним објектима, а исто је и са вагонима

који ће се поставити на пружне прелазе, како би се спречило пружање помоћи гарнизону споља. Но, он и Дечак су размисљали и даље од овога, јер сигурно ће бити и заробљеници и оних које ће морати да ликвидирају по списку који им је верификовао Шпегел. Зато су обезбедили и довољну количину бодљикаве жице за обезбеђење привременог логора за заробљенике али и материјал за бетон, јер ће ликвидирани забетонирати тако да их нико више не може наћи касније. Хабијанац је закључио да је све спремно и да само треба сачекати сигнал, а њега може дати само Шпегел.

Касно иза поноћи разиђоше се тихо, онако како су и дошли, а капетан Јагар оста запрепашћен не само са оним што је чуо него и начином као су то Ковач и Хабијанац хладнокрвно износили, као да се није радило о злочинима које су договорили него о неким баналностима из свакодневнице.

Након овога, три дана касније, 19. јануара када је истицао рок за враћање оружја и распуштање паравојних састава, Шпегел је у Ковачевој родној кући у селу Роговац одржао састанак са вировитичком групом. Након што су му Хабијанац и Дечак пренели како су се организовали за блокаду касарне и поступање са заробљеним припадницима ЈНА, Шпегел их је похвалио а онда додао да све оне који би пружали отпор треба ликвидирати на лицу места а онда их забетонирати да их нико више не може наћи ни препознати. Војницима хрватске и албанске народности могу поделити по пет метака, а Србе треба затворити у подруме и дати им само да имају воду за пиће.

Шпегел: Нико жив из касарне не сме изаћи

На крају овог састанка Шпегел им је саопштио да ако он не буде у ситуацији да им лично пренесе одговарајуће сигнале, нека стално прате вести на ХТВ преко које би могли дати сигнале. А они су – „ветровито, ветровито“, што ће значити потпуна приправност, због чега се не треба нигде удаљавати и бити спреман да се крене у акције. Други сигнал је „вруже, вруже“, што значи прелазак у нападе на касарне и друге објекте ЈНА, онако како је то већ испланирано. Шпегел је још једном потенцирао да нико жив из касарне не сме изаћи.

Исте вечери, одмах по доласку капетана Јагара са овог састанка, у Управу без-

Председник Председништва СФРЈ у време покушаја разоружавања нелегално наоружаних јастребова

бедност и ССНО послата је хитна депеша шта је на њему договорено, те да не само нема никакве дилеме да ће се Наредба испоштовати и оружје вратити, већ да су предузете све мере за блокаду војних објеката и оружане нападе на њих.

Но, непосредно пре истека рока за враћање наоружања, Стипе Месић је разговарао са Борисавом Јовићем којег је уверавао да ће Хрватска сигурно вратити 20.000 „калашњикова“ и ставити их у складишта која ће бити под заједничким надзором ЈНА и МУП-а Хрватске и да ће демобилисати целокупни резервни састав полиције и обезбедити да нико од њих неће имати оружје у рукама. Али, да би могли у Хрватској да испуне ово обећање, потребно је да Председништво СФРЈ продужи рок своје Наредбе за још 48 часова, односно до 24.00 часа 21. јануара.

Истекао је и други рок за враћање оружја, но ништа се није битније променило у

односу на стање од пре два дана. Закључно са 21. јануаром, јединицама и командама ЈНА предато је укупно 427 комада стрељачког наоружања, 19 ручних бомби и 13.720 метака. Интересантно је да је на територији Војнопоморске области предато 106 комада стрељачког наоружања, 1.134 метка и једна ручна бомба, али готово све са територије Книнске Крајине. Дакле, сасвим је извесно да је продужавањем рока о враћању оружја само изиграна Наредба Председништва СФРЈ и да је тај продужетак искоришћен само да се добије на времену за потпуну мобилизацију резервног састава МУП-а и паравојних састава ХДЗ на читавој територији Хрватске.

Споразум између Хрватске и Словеније

Веће за народну одбрану и Веће за заштиту уставног поретка Републике Хрватске одмах су издали саопштење за јавност у којем истичу да у Хрватској „нема противправно наоружаних скупова осим четничких скупова на книнском подручју, због чега ће се Република Хрватска свим расположивим средствима супротставити сваком улпиту Армије у послове из уставно-правне надлежности МУП-а Хрватске“. Да се Хрватска стварно озбиљно припремала за сукоб са ЈНА и да је у томе тражила савезнике и у иностранству и међу неким републикама у СФРЈ, види се и из садржаја склопљеног споразума између Хрватске и Словеније, потписаног 20. јануара 1991. године у Оточу на Крки. Потписници су министри Шпегел и Бољковац са једне и Јанез Јанша и Игор Бавчар са друге стране. У случају сукоба са ЈНА, договорено је да се обострано прогласи потпуна самосталност обе републике, да се одмах опозову сви њихови представници у органима федерације, да се захтева интервенција међународних снага, да држављани обеју република напусте ЈНА, да се изврши заплена све имовине федерације на територији обе републике и да се употребе све снаге и средства у сукобу са ЈНА. Ткође је договорено да се ЈНА прогласи злочиначком, а и припадници армије који остану у редовима ЈНА.

Продужење рока за извршење Наредбе само је искоришћено да се заврши мобилизација резервног састава МУП-а Хрватске. А он је нагло увећан и више него удвостручен, тако да је сада укупно бројно стање мирнодопског и резервног састава преко 50.000 људи. Имајући прецизно све ове податке, Информативна служба ССНО саопштила је да ће, уколико се одмах не распусте мобилисани оружани састави Хрватске, ЈНА морати да подигне борбену готовост својих јединица на ниво који ће обезбедити спровођење на закону заснованог кривичног поступка и извршење судских одлука. И заиста, борбена готовост јединица ЈНА је подигнута на виши ниво, али у оквиру касарни и без додатних покрета јединица ЈНА.

Разрада хапшења двојице јастребова

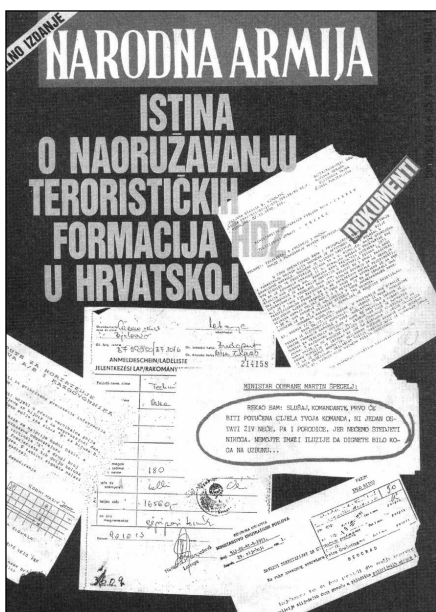
У оваквој ситуацији није се имало шта више чекати. У току 23. јануара извршено је индискретно лишавање слободе Ковача и Шабарића, којима је уручено решење о тродневном притвору из надлежности органа безбедности ЈНА. Само лишавање слободе прошло је без инцидента и остало је потпуно незапажено у командама где је оно извршено, као и њихово пребацивање у војно-истражни затвор у Загребу. Оба су одмах прихватили предлог органа безбедности да се телефоном јаве својим породицама, са напоменом да ће неколико дана бити негде на терену и да неће бити у прилици да се јављају телефоном. Тако је, без проблема, обезбеђено да њихово изненадно одсуствовање никоме неће скренути пажњу.

Одмах након притварања и Ковач и Шабарић су испољили потпуну кооперативност у разговорима са органима безбедности потврђујући наступе Шпегела према њима, а Ковач и своје контакте и договоре са Ђуром Дечаком и Антоном Хабијанцом око блокирања и упада у вировитичку касарну. Најбитније је да су изјавама Ковача и Шабарића већ у току 24. јануара добијене формално правне основе да се могу лишити слободе и Хабијанац и Дечак и да ће се онда лако донети решење о отварању истраге против Шпегела и његових помагача.

Због тога је у току дана извршено измишљање услова за тајно лишавање слободе Дечака и Хабијанца. Међутим, након предузимања мера приправности у ЈНА, оба су се практично забарикадирала у згради Скупштине општине Вировитица, коју обезбеђују јаке полицијске снаге, тако да се до њих вероватно не може доћи без оружаног сукоба са полицијом. Зграда Скупштине општине постала им је и штаб и командно место. Дакле, оваква ситуација је усложнила могућност њиховог тајног лишавања слободе као претпоставку да се и лишавање слободе главних актера може учинити без већих проблема.

Док у Загребу размишљамо шта радити у оваквој ситуацији, из Београда нам је сасвим неочекивано стигла децидна порука - њих двојица морају бити ухапшени до сутра јер, били они ухапшени или не, сутра, то јест 25. јануара, филм о илегалном наоружавању иде у јавност! Расправе по одлуци из Београда нема, али нама је остало нејасно зашто је постало важније пустити филм у јавност од тога да ли ће бити лишени слободе они које је по верификованом плану требало хапсити и судити.

Времена за оклевање није било и одмах смо почели разрађивати план како у оваквој ситуацији из општине извући на погодном месту Дечака и Хабијанца и ту их без буке ухапсити и након тога пребацити у војноистражни затвор у Загребу. И то у условима када су по читавом граду и околини, као и на свим путевима, јаки полицијски пунктови и бројне наоружане полицијске патроле. Док осмишљавам како ово извести, тек сада видим колико је било добро што сам ипак попустио ранијем инсистирању капетана Јагара да остане у својој јединици до краја реализације акције, јер је упорно одбијао да се склони са својом породицом у Београд пре њеног почетка. Сада нам је његова улога за оно што смо планирали била незаменљива.

Насловна страна специјалног прилога „Народне армије“ о наоружавању паравојних састава у Хрватској

После кратког одмора од претходно напорног дана и по много чему историјски критичног, већ у седам часова били смо на својим радним местима, свако од нас изучавао је извештаје потчињених команди јединица и установа и припремао се за реферисање на Колегијуму начелника Генералштаба.

Након исцрпних дискусија чланова Колегијума, начелник Генералштаба је све то сублимирао кроз следеће закључке:

1. Све потчињене команде и јединице у потпуности су поступиле по издатим наређењима. Било је појединачних провокација од стране појединих руководилаца Демократске опозиције Србије („Војско шта чекате прикључите се Револуцији, видите да је и Министарство унутрашњих послова стало уз нас“);

2. Да влада висок степен еуфорије код присталица и руководства Демократске опозиције Србије;

3. Кризни штабови уз претњу оружјем преузимају власт над важним институцијама система;

4. Поједини чланови руководства Демократске опозиције Србије траже отворени обрачун са војним врхом и у чему виде још увек продужену руку Слободана Милошевића. То потврђују чињеницом што се војни врх још увек није ставио под команду Демократске опозиције Србије;

5. Ситуација је доста сложена и неизвесна а опасност од грађанског рата још није потпуно отклоњена;

6. Снаге Министарства унутрашњих послова нису извршиле свој Уставом постављени задатак. Да ли то нису хтеле или нису могле, биће предмет посебних расправа и анализа надлежних институција и органа;

7. Демонстрације је организовао, платио и њима руководио исти страни фактор који свој циљ није остварио „преговорима“ у Рамбујеу и Паризу, па чак и агресијом на нашу земљу и

8. Морају се задржати све наређене мере са тежиштем на Генералштабу.

Требало је благовремено спречити „пожар“

До 15 часова, израдили смо остале тачке будућег наређења-директиве начелника Генералштаба. До 17 часова прегледали смо заповести донетих из јединица и уградили их у Директиву начелника Генералштаба за борбену употребу одређених јединица на том задатку и обезбедили задату готовост (20 часова шестог октобра).

Најважније од свега је то што смо евентуалну употребу јединица увели у планске, а пре свега у законске оквире. Све то је требало имати и за евентуалну употребу и 5. октобра. Све друго било би брзоплето, незаконито и противуствано са катастрофалним последицама.

У том смислу треба сагледати наше реферисање председнику СРЈ од 4. октобра. Основна наша жеља била је да се благовремено спречи пожар а не да се гаси са огромним жртвама на све стране (војска, демонстранти, полиција и грађани).

На редовном јутарњем реферисању на Колегијуму начелника Генералштаба, поред устаљених, један извештај привукао је посебно нашу пажњу. Председник Слободан Милошевић је шестог октобра у вечерњим часовима (око 20,30 часова) званично признао пораз на председничким изборима и честитао победу његовом противкандидату

Војислав Коштуница на балкону зграде Скупштине Београда

Збивња током петооктобарских промена

ПРАВОВРЕМЕНО И ВАЉАНО РЕАГОВАЊЕ ВОЈСКЕ

У ровитој ситуацији, створеној после излива незадовољства народних маса, Генералштаб ВЈ повлачио је потребне потезе, будно мотрећи на догађаје у земљи и иностранству. Предузете су све мере како се не би догодило било какво изненађење.

ПИШУ: генерал-пуковник у пензији
Миодраг СИМИЋ

Генерал-потпуковник у пензији
Стаменко НИКОЛИЋ

Војиславу Коштуници из Демократске опозиције Србије. Истовремено 6. и 6/7. октобра, уочена је изузетно висока фреквенција саобраћаја између центра Државне безбедности на Бањици и осталих објеката јединица за специјалне операције.

Поред тога, уочено је и нескривено осматрање комплекса објеката Генералштаба и наших активности.

Стрепње, сумње и предузимање мера

На основу тих чињеница и развоја догађаја од претходна два дана, закључили смо: Руководиоци „револуције“ желе потпуно остварење постављеног циља, а да су наведене активности део општих припрема за насилно преузимање команде над Војском. То се може најбрже постићи енергичним нападом на Генералштаб, заузимањем и заробљавањем војног врха и његово што брже пребацивање, у централни затвор или директно у Хаг, уз логистичку подршку ментора.

Око 10 часова добијамо информацију из Кабинета начелника Генералштаба, да сви чланови Колегијума морају присуствовати

инаугурацији новог председника Савезне Републике Југославије Војислава Коштунице у 20 часова у „Сава“ Центру на Новом Београду. За овакву свечаност обавезна је свечена плава униформа са ешарпом.

Неке ствари се чудно дешавају. Јуче смо за длаку избегли грађански рат а сада идемо на свечаност. Мислили смо да је опасност од грађанског рата потпуно отклоњена и да је руководство Демократске опозиције Србије, остварило свој сан „револуционарним“ догађајима од само пре два дана. Тиме су, ваљда, задовољили своје апетите и вероватно неће ићи даље, тим пре што је Слободан Милошевић признао пораз на изборима.

Можда је то, размишља генерал Симић, седећи у свом кабинету, неки нови план или замка руководства Демократске опозиције Србије и Државне безбедности. Такву сумњу преноси и генералу Николићу, који је у том тренутку ушао. Док су пили кафу и чekali време поласка за инаугурацију, изненадно генерал Симић упита генерала Николића:

„Ницо, док пијемо, можда последњу кафу, да ли си расположен да ти поставим неколико провокативних питања, а ти пре него што ми одговориш добро размисли, да би на крају дошли до јединственог закључка и одговора.“

Војничка предострожност

Слажем се Симке, питај шта год хоћеш, рече генерал Николић.

„Да ли су Демократска опозиција Србије

ДЕЛОВАЊЕ НА СВЕСТ ЉУДИ

Разбијање СФРЈ, СРЈ, и Србије подударни су са ставовима Доктрине америчке борбе против Истока, **Алена Далса**. Резултати сваке изговорене и написане речи данас су видљиви широм света. Уперена је против Истока, али је применљива према свим земљама које нису са Америком или уз њу (читај послушни и покорни њеној политици).

Ален Далс у тој Доктрини, између осталог, каже:

„Рат је завршен, полако ћемо све изградити и ми ћемо дати све што имамо, све злато, сву материјалну моћ на магарчење и залуђивање људи. Човечији мозак, свест људи склони су променама. Посејемо ли тамо хаос, ми ћемо неприметно да им подметнемо лажне вредности и приморамо их да те вредности и прихвате.

Како?.

Пронаћићемо истомишљенике, своје савезнике и помоћнике у њиховој домовини. Мало по мало одиграћемо грандиозну по свом обиму погинутију свих православних Словена, и коначно, неповратно ћемо угасити њихову националну свест. Литература, биоскопи и позоришта ће прослављати најнижа људска осећања.

На сваки начин подржаваћемо оне који буду усађивали у човеков разум култ секса, насиља, садизма и издаје-једном речју сваке неморалности.

У управљању државом, изазваћемо хаос и неред. Неприметно, активно и постојано, помагаћемо деспотизам чиновника, корупцију и неприципијелност. Честитост и праведност биће исмејавани, никома неће бити нужни и биће сматрани остатком прошлости. Грубости и наглост, лаж и обмана, пијанство и наркоманија, издајство и шовинизам и непријатељство према народима- све ћемо то култивисати у свест људи.

И мали број, веома мали број људи ће схватити о чему се ради. Али такве људе ћемо ставити у беспомоћни положај, исмејавати их, оклеветати их и прогласити их отпадницима друштва. Ми ћемо рушити духовне вредности, вулгаризовати и уништавати основе народне моралности. На такав начин ћемо расклимати поколење за поколењем, ловићемо људе у детињству у младалачком добу. Увек ћемо главну ставку да бацамо на омладину, деморалисати, развлашћивати и обесчашћивати је. Ето тако ћемо ми то да урадимо.“

и њен спољни ментор остварили прекјуче свој циљ“, пита генерал Симић.

„Нису“, рече Николић и настави: „Нису изазвали грађански рат, јер се војска није умешала, односно није дошло до њене употребе, чиме је НАТО-у избијен адут из руку да још једном „хуманитарно“ интервенише. Војска је јединствена и представља респектабилну силу која још увек није стављена под контролу Демократске опозиције Србије.“ Генерал Симић је поставио кључно пи-

тање: „Да ли ће се они помирити са достигнућем и стати на пола пута.“ Не, рече генерал Николић. „Они ће покушати неким другим методама да у овој још увек недовољно јасној ситуацији остваре свој циљ - стављање што пре Војске под своју контролу“.

„Са таквим мишљењем слажем се и ја“, рече Симић и наставља питањем: „Шта мислиш за сценарио: Колегијум начелника Генералштаба је на свечаности, блокирају се све везе начелника Генералштаба са командама и јединицама Војске Југославије, Јединице за специјалне операције заузимају Генералштаб а тиме и команду над Војском Југославије, хапсе цео Колегијум и већ припремљеним авионом пребацују нас у Хаг. Ово заснивам на чињеници да је наређено да цео Колегијум начелника Генералштаба „мора“ да иде на инаугурацију. Значи, нико не остаје у Генералштабу. Зато је нужно да неко остане, и ако до нечега дође, да преузме команду над јединицама и спречи остварење тог сценарија“.

„Искрено речено, о томе нисам много размишљао а твоје питање (сам почетак), схватио сам као део неког крими-филма. Међутим, други део питања ме доводи у реалност и мислим да је то у овом тренутку и реално и могуће. Због тога, неко ко остаје мора да буде од оних људи, који су радили

и упознати су са Планом за супростављање и борбу са јединицама за специјалне операције, уколико се одлуче за напад на Генералштаб. Предлажем ти да то изнесеш начелнику Генералштаба што пре са предлогом ко би од чланова Колегијума могао остати“.

Делимична измена плана

Генерал Симић погледа кроз прозор и види да је колона возила спремна и да ће се ускоро кренути. Силазећи низ степеннице, разговарамо о томе шта ће рећи начелник Генералштаба и како ће то он то схватити, односно протумачити.

Долазимо до колоне возила и видимо да су скоро сви чланови Колегијума стигли и да се чека наређење за покрет. Генерал Симић не улази у своје возило, већ се упућује према возилу начелника Генералштаба.

Начелник Генералштаба отвори прозор на возилу и пита: „Симке, јесмо ли сви ту и можемо ли кренути.“

Мало заћутах, гледам га у очи а он ће: „Шта је било, да се нешто није десило.“ Док сам ћутао, чудно сам се да га на тако нешто нису упозорили обавештајни органи и органи службе безбедности, али шта је ту је. Не није се ништа десило, сви смо ту, можемо кренути али Вас, као оперативац желим

КАКО ДО КЊИГЕ

Књига „Истина и заблуда о петом октобру 2000. године“, чије делове објављујемо у овом и наредним бројевима „Војног ветерана“ може се набавити путем телефона: 064 225 2013

упозорити, да нисам сигуран да ли ћемо се овде и вратити. Ближи сам могућности да сви заједно са свечаности наставимо пут Хага. Мало ми је чудно и сумњиво зашто баш мора да иде цео Колегијум, то раније није био случај. Знате који смо план разрадили и кога смо предвидели да то реализује у случају да у нашој одсутности дође до напада на Генералштаб и војне објекте.

Нису ли у ово умешани исти они што су храбро пружили отпор 5. октобра. Гледа ме он сумњиво, па ће одједном: „Ма Симке, теби је опет нешто сумњиво, али ако је то тако, ево остајеш ти, док сам одсутан преузимаш надлежност начелника Генералштаба и командујеш Војском у случају било каквог напада на Војску и њене објекте. Узми од чланова колегијума кога хоћеш“.

Одговорих му, да није добро да ја одређујем ко ће остати у Генералштабу, већ да то учини он. У том тренутку из зграде Генералштаба излази генерал Стојимировић. Када га је видео, генерал Небојша Павковић рече:

„Ено ти Љубише, ако ти одговара“.
Рекох „Да“.

Снаге стављене у потпуну борбену готовост

Том приликом начелник Генералштаба одрати се генералу Стојимировићу и рече: „Љубиша, ти не идеш са нама, ја сам генералу Симићу дао јасне задатке и он остаје да их обави, а ти ћеш му помоћи. О свему томе упознаће те Симић“.

Враћајући се са г. Стојимировићем у зграду Генералштаба, он ме упита: „Какви су то задаци“.

Одговорих да се прво пресвучемо у ратну униформу и да за десет до петнаест минута дође у мој кабинет и тада ћемо се о свим задацима и детаљима договорити.

Потом смо се генерал Стојимировић и ја договорили да се интервентним снагама одмах ојача обезбеђење комплекса Генералштаба, стави Центар Државне безбедности под евентуалну снажну ватру, ако из тога правца дође до напада, да се провере везе командовања са потчињеним јединицама, а команданти јединица обухваћених посебним планом до даљњег буду у приправности.

За око четрдесетак минута све неопходне мере су биле у потпуности предузете а планиране снаге доведене у потпуну борбену готовост. Наставили смо даље праћење ситуације.

По повратку начелника Генералштаба и Колегијума са свечаности, реферисали смо које смо све мере предузели. Те мере су тек сутрадан стављене ван снаге.

Тиме је стављена тачка над сулудим идејама о насилном стављању Војске под команду ненадлежних органа и страначких лидера. Идеја појединих истакнутих чланова руководства Демократске опозиције Србије била је да се у командном ланцу Војске, изврше велике промене, поставе њима лојални људи, како би се у каснијем периоду отужало и опструисало командовање новоизабраног команданта Војске Југославије.

Већ од 8. октобра, по завршеној инаугурацији новог председника Савезне Републике Југославије, у складу са Уставом Савезне Републике Југославије, Законом о одбрани и Законом о Војсци Југославије, Војска је добила легалног и легитимног врховног команданта.

Обраћање Слободана Милошевића грађанима пред други круг избора 2. октобра 2000. године

СКУТОНОШЕ СТРАНИХ ГАЗДА

Наша је земља суверена држава, има свој закон, свој Устав, своје институције. Србија је дужна а и заслужила је да се одбарни од инвазије која јој је припремљена кроз разне облике субверзије. А грађани су дужни да знају да учешћем у субверзији којој је циљ спољна доминација над њиховом земљом, односно окупација њихове земље, сnose историјску одговорност за укидање права својој земљи да постоји, али сnose одговорност и за губљење контроле над сопственим животом и живот своје деце.

Поштовани грађани,

Пред други круг избора желим да вас на овај начин упознам са својим виђењем изборних и политичких прилика у нашој земљи, посебно у Србији. Као што и сами знате, пуну деценију трају напори да се Балканско полуострво стави под контролу неких западних сила. Велики део тог посла је обављен успостављањем марионетских влада у неким земљама, претварањем тих земаља у земље ограниченог суверинитета или лишене сваког суверенитета. Због нашег отпора таквој судбини за нашу земљу, ми смо били изложени свим притисцима којима у савременом свету људи могу бити изложени. Број и интензитет тих пригисака умножавао се како је време пролазило. Своје искуство у другој половини двадесетог века које велике силе имају у рушењу влада, изазивању немира, подстицању грађанских ратова, компромитовању и ликвидирању бораца за националну слободу, довођења држава и народа на руб сиромаштва - све је то примењено на нашу земљу и народ. Догађаји који су организиани за наше изборе су, такође, део организоване хајке које земљу и народ, зато што су наша земља и народ баријера успостављању потпуне доминације на Балканском полуострву.

Територија би врло брзо била распарчана

У нашој јавности је већ дуго присутна група која, под именом опозиционе политичке партије демократске оријентације, заступа интересе влада које су носиоци притиска на Југославију, а посебно на Србију. Та група се на овим изборима појавила као Демократска опозиција Србије. Њен стварни шеф није њихов кандидат за председника државе. Њен дугогодишњи шеф је председник Демократске странке и сарадник војне алијансе која је ратовала против наше земље. Он своју сарадњу са том алијансом није могао ни да сакрије. Уосталом, читавој нашој јавности је познат његов апел НАТО-у да се Србија бомбардује онолико недеља колико је неопходно да би се њен отор сломио. На челу тако организоване групе су овим изборима налази се, дакле, заступник војске

и влада које су недавно ратовале против Југославије. Заступајући те интересе, из ове групе су нашој јавности послате поруке - да ће Југославија са њима на челу бити изван сваке опасности од рата и насиља, да ће доћи до економског просперитета видно и брзо оствареног вишег стандарда, такозваног повратка Југославије у међународне институције, и тако даље.

Поштовани грађани, моја је дужност да вас јавно и на време упозорим да су та обећања лажна и да ствари стоје обрнуто, јер управо наша политика гарантује мир - а њихова само трајне сукобе и насиље.

А ево зашто. Успостављањем власти коју подржава, односно коју инсталира заједница земаља окупљених у НАТО алијанси, Југославија би неизбежно постала земља чија би се територија брзо распарчала. То нису само намере НАТО-а, то су и предизборна обећања Демократске опозиције Србије. Од њихових представника смо чули да ће Санџак добити аутономију за коју се члан њихове коалиције Сулејман Угљанин, вођа сепаратистичке муслиманске организације, залаже већ десет година и која фактички дефинитивно издваја Санџак из Србије. Њихова су обећања такође везана за давање аутономије Војводини која је таква да је не само издваја из Србије и Југославије, већ је, по свему, чини, саставним делом Мађарске.

Косово прва жртва распарчавања земље

На сличан начин би се одвојила од Србије и друга подручја, нарочито нека њена рубна подручја. Њихово припајање суседним државама одавно је врућа тема тих држава, а које стално подстичу припаднике мањина тих држава у Југославији да дају свој допринос присаједињењу делова наше земље суседним државама. У склопу те политике распарчавања Југославије, Косово би била прва жртва. Његов садашњи статус би се прогласио за легалан и дефинитиван. То је први део Србије са којим би се она морала да опрости, не изражавајући, при том, чак ни наду да ће јој тај део њене земље једном моћи да буде враћен. Територија која би престала да носи име Србија била би окупирана од стране

Пред други круг избора Слободан Милошевић се обратио јавности

међународних, америчких или неких трећих војних снага коју би ту територију третирали као војни полигон и као власништво којим се располаже у складу са интересима силе чија се војска на њој налази. Сliku тог располагања и последице тог располагања, гледали смо већ деценијама, а нарочито, у овој деценији у многим земљама широм света, нажалост последњих година и у Европи, на пример на Косову, Републици Српској, Македонији, у нашем непосредном окружењу.

Српски народ би снашла судбина Курда, са перспективом да буду истребљени брже јер их је мање од Курда и јер би им кретање било ограничено на мањи простор него што је онај на коме се Курди већ деценијама налазе.

Што се тиче Црне Горе, њена судбина би била препуштена мафији чија би правила игре грађани требао добро да знају. Свака недисциплина, а поготово свако противљење интересима мафије ставља вас на листу за одстрел која искључује право на свако помиловање.

Самом сопствена власт гарантује мир

Дао сам свој проказ о судбини Југославије у случају да се прихвати избор НАТО-а за нашу земљу; са циљем да упозорим и на то да би у том случају осим губитка земље и понижавања њених грађана, сви живели под неприкидним насиљем. Нови власници државне територије некадашње Југославије као и окупатори преостале српске територије вршили би, по природи ствари, терор над становништвом, чију су територију окупирани. Сам српски народ би истовремено водио непрекидну борбу за поново успостављање српске државе и за своје поновно укупљање и њој. Они не желе мир и благостање на Балкану, они желе да ово буде зона сукоба и ратова који би им пружили алиби за трајно присуство,

Марионетска власт, дакле, гарантује насиље, могући дугогодишњи рат, све само не мир. А само наша сопствена власт гарантује мир. Затим, све земље које су се нашле у статусу ограниченог суверенитета, са владама под утицајем страних сила, вртоглавом брзином су постојале сиромашне.

И то на начин који искључује наду у праведније и хуманије социјалне односе. Велика подела на већину сиромашних и мањину богатих - то је слика Источне Европе већ неколико година и њу сви можемо да видимо. Та слика не би мимоишла ни нас.

И ми бисмо, под командом и контролом власника наше земље, брзо стекли огромну већину веома сиромашних чија је перспектива да из тог сиромаштва изађу веома, неизвесна и далека. Мањина богатих била би састављена од шверцерске мањине, којој би било допуштено да буде богата само под условом да буде у сваком погледу лојална команди која одлучује о судбини њихове земље. Јавна и друштвена својина би се

брзо трансформисале у приватну, али власници те својине, из досадашњег искуства наших суседа, би по правилу били странци. Мали изузеци би били искључиво они који би право на власништво куповали лојалношћу у покорношћу која их измешта из сфере елементарног, и националног и људског достојанства. Највећа национална добра у тим приликама постају власништво странаца, а они који су до сад њима управљали, чинили би то, у овим измењеним приликама, као службеници страних фирми у сопственој држави.

Уз национално понижење и криминал

Уз национално понижење, растурање државе и социјалну беду, нужно би морало да дође до многих облика социјалне патологије, међу којима би криминал био први. То није пука претпоставка већ искуство свих земаља које су прошле тај пут који ми избегавамо по сваку цену. Престонице европског криминала већ скоро деценијама нису на Западу, као што је некада било, већ на Истоку Европе. Нашем народу и овај садашњи криминал тешко пада јер смо дуго, од Другог светског рата до 90-тих година, живели у друштву које за криминал тако рећи није знало. А неки већи криминал који се не може избећи у друштву које бисмо постали губљењем суверенитета и великог дела територије, тај већи криминал би био за наш мали и на криминал ненавикнути народ, опасан као што је за друштво и његове грађане опасан рат.

Неслободне земље укидају право грађана који у њима живе да слободно изразе своје мишљење, јер би се то мишљење, пре свега, сукобило са неслободом. А о испољавању воље, разуме се, тек о томе нема ни говора. Манифестовање воље допуштено је само у виду фарсе, испољавају га само скутоноше страних газда. А њихова симулација слободе воље служи као покриће окупатору да је успостави демократију у чије име је запосео и територију туђе земље.

Нарочитом желим да нагласим, због младих људи, интелектуалаца: научних радника, да су земље лишене суверенитета по правилу лишене и права на стваралаштво, а нарочито на стваралаштво у области науке. Велики центри, велике моћи, финансирају научно стваралаштво, контролишу домаћа и одлучују о примени његових резултата.

Зависне државе, уколико имају научне лабораторије и научне институте, немају их као самосталне субјекте, већ као испоставе централе која им контролише све, а нарочито домаћа у стваралачком мишљењу и раду. Ти домаћаји се морају кретати у границама које у окупирани земљу и окупирани народ неће унети семе побуне или еманципације.

Окупаторске намере, планови и интереси

У овом тренутку, пред други круг избора, због сумње Демократске опозиције Србије да може да оствари резултат који им је потребан, припадници врха ДОС-а, новцем унесеним у земљу поткупљују, уцењују и застрашују грађане и организују штрајкове, немире и насиље, не би ли засутавили производњу, сваки рад и сваку активност. Све, разуме се, са циљем да у Србији стане живот и са образложењем да тај живот може поново да почне и да се одвија успешно и добро, кад почну да га организују они који овде заступају окупаторске намере, планове и интересе.

Наша је земља суверена држава, има свој закон, свој Устав, своје институције. Србија је дужна а и заслужила је да се одбави од инвазије која јој је припремљена кроз разне облике субверзије. А грађани су дужни да знају да учешћем у субверзији којој је циљ спољна доминација над њиховом земљом, односно окупација њихове земље, сnose историјску одговорност за укидање права својој земљи да постоји, али сnose одговорност и за губљење контроле над сопственим животом и живот своје деце. И многе друге људе.

Сматрао сам као своју дужност да упозорим грађане наше земље на последице активности које финансирају и подржавају владе НАТО алијансе. Грађани могу да ми верују а и не морају да ми верују. Моја је жеља да се у моја упозорења не увере касно, да се не увере тек онда када буде тешко да се исправе грешке које су грађани у својој наивности, површности или заблуди сами учинили. Па ће се те грешке тешко отклањати, а неке можда неће моћи никада да се отклоне.

Мој мотив да изразим своје мишљење на овај начин није уопште личне природе. Два пута сам биран за председника Србије и једном за председника Југославије.

Ваљда би сваком после ових десет година требало да буде јасно да они не нападају Србију због Милошевића, него нападају Милошевића због Србије. Моја савест у том погледу је сааршено мирна. Моја савест, међутим, не би била ни најмање мирна ако свом народу не бих, после свих ових година на његовом челу, рекао шта мислим о његовој судбини ако би му ту судбину наметнуо неко други, макар и тако што би народу објашњавао како је такву судбину изабрао сам.

Та заблуда да бира сам оно што за њега бира неко други, најопаснија је заблуда и главни је разлог моје одлуке да се обратим грађанима Југославије.

Уз 160-годишњицу рођења
Николе Тесле (1)

ИСПРЕД СВОГ ВРЕМЕНА

Наш славни научник и проналазач припада изузетно ретким људима који су својим делом обележили време у коме су живели и својим идејама, визијама будућности и практичким остварењима умногоме утицали на развој науке и технике *Без обзира на то што у младим годинама није био довољно упућен у појаве електрицитета и магнетизма, предосећао је да су то два огромна научна подручја која тек треба истраживати и утирати пут ка многим тајнама физике *Запажен ђак високе техничке школе у Грацу

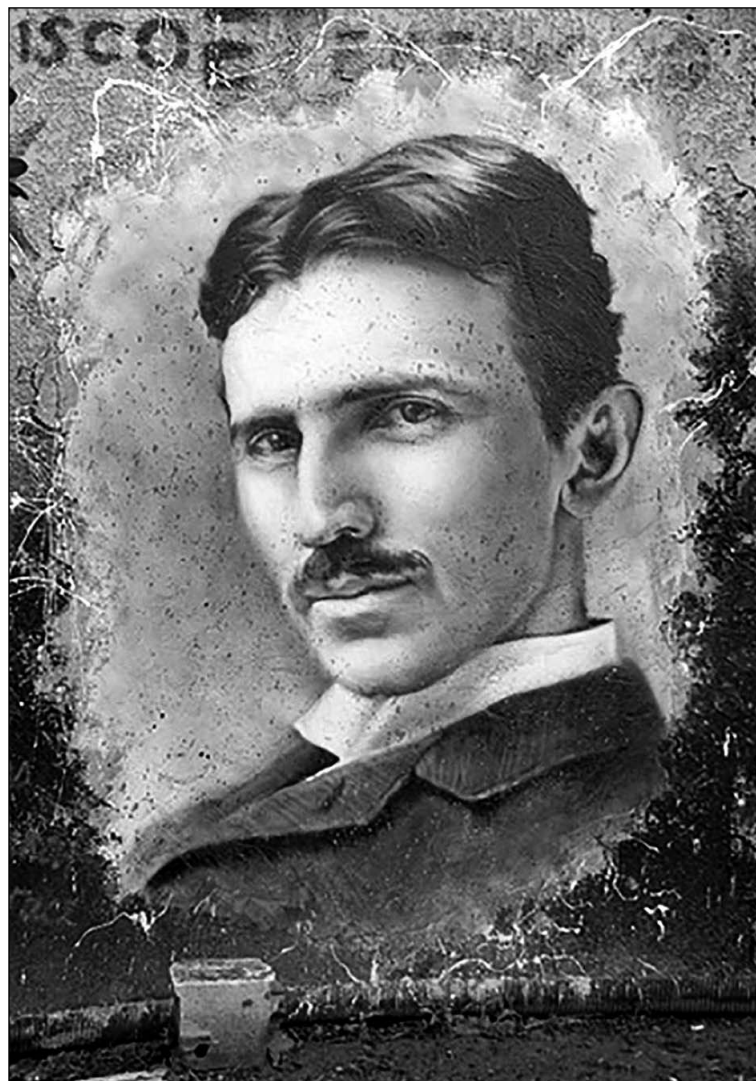
Чак ни после нешто више од шест деценија откако је прекинута животна нит једног од најблиставијих проналазача и научника у људској историји - Николе Тесле - не може се ставити последњи камичак у мозаик свеколиког истраживачког и проналазачког дела човека који је, утирући пут новим сазнањима из разних научних области, посебно у електротехници, вазда ишао испред свог времена, предвиђајући научну будућност човечанства. То кажемо због тога што су недавно, тачније прошле године, пронађена непозната писма тог ненадмашног генија којег је Џон О' Нил, и сам научник, упоредио са чувеним Леонардом да Винчијем. Исписујући прве странице своје обимне књиге о животном путу Николе Тесле, Џон О' Нил каже: „Тесла је био мислилац и проналазач највишег реда, онај што мишљењем, а не случајем, долази до открића, док му експеримент служи само за потврду његове тезе. Он је био и математичар, знао је безброј формула напамет, тако да се најчешће није морао служити приручницима; осим тога, имао је најсолидније техничко образовање, што је, на пример, Едисону недостајало.“

Није, стога, ни мало необично што ни данас Теслини следбеници не пропуштају да нагласе како је он својим бројним открићима на подручју науке о електрицитету и мноштвом проналазачких потврђених експериментима везаним за практично коришћење електричне енергије остварио велика дела.

Но, пре него што начинимо још један корак како бисмо се што боље упознали са животним делом научника чија су теоријска истраживања и експерименти уткани у саме корене савремене цивилизације, рецимо да је Тесла био енигма још за живота, тако да - како је једном приликом написао наш угледни публициста Александар Милинковић - чак ни његови најближи пријатељи нису могли да се похвале да га познају и да могу „да га објасне довољно добро“. Човек који није живео као сви остали изазивао је посебно интересовање, а једна америчка списатељица која му је посветила целу књигу покушала је да га представи као „отелотворење супериорног лица са планете Венере!“

Пише:
Влада
РИСТИЋ

*Никола Тесла
у млађем животном
добу*

Дете угледног свештеника

Ко је био Никола Тесла?

У „приближавању“ тог ненадмашног генија обичном читаоцу, готово да није било ни једног биографа који би заобишао Теслиног оца Милутина, који је основну школу завршио у Госпићу. Затим је заједно са својим братом Јосифом васпитаван у једном војном заводу. Брату Јосифу је, по свему судећи, стицање војног знања врло брзо „прирасло за срце“, па је касније постао и добар официр. Милутин, међутим, није имао смисла за војнички позив, посебно не за круту дисциплину ондашње аустроугарске војске, па је - након што га је његов старешина озбиљно укорио због недовољно очишћених (изгланцаних) месинганих дугмади на питомачкој униформи - одлучио да напусти војну школу и крене другим путем. Уписао је богословију у Плашком и завршио је као најбољи ђак. Убрзо потом се оженио Ђуком, ћерком познатог и врло уваженог свештеника Николе Мандића, проте из Грачаца. Милутин је, нешто касније, постављен за капелана, односно свештеника-почетника у Сењу, где је провео пуних шест година. Ту му се родило троје деце, а када је премештен у лично село Смиљан и постао смиљански парох, свет су угледала још два његова дјетета - син Никола и ћерка Марица.

„Мене су од малих ногу одредили за свештенички позив“ - рекао је Никола Тесла у разговору са уредником њујоршког часописа

са „Electrical Experimenter“, на основу којег је касније настала његова невелика аутобиографска књига насловљена са „Моји изуми“.

Међутим, како је растао и постепено стављао у лепог, помало вижљастог момчића, Никола је све више чезнуо за тим да постаје инжењер. Нажалост, његов отац, Милутин, иако веома образован и угледан свештеник, никако није могао да се сложи са сином, што ће се касније и видети због чега.

Ђак карловачке гимназије

Никола Тесла је основно школовање започео у Смиљану, а наставио и довршио у Госпићу, где су се његови родитељи после смрти Теслиног брата настанили, упорно настојећи да одагнају сећање на Смиљане у коме је страдао њихов старији син Дане.

Гимназију је Тесла уписао у Карловцу. Његово одвајање од куће тешко је пало родитељима, али су се релативно брзо свикли, јер Тесла у Карловцу није био препуштен непознатим људима, него је био смештен у дому једне од очевих сестара, удате за официра.

Теслин отац је остао упоран у погледу будућности сина Николе и није никако одустајао од намере да га усмери ка позиву свештеника, како би се наставила традиција двеју угледних породица, јер је и његова мајка била из породице виђеног проте Мандића. А свештеникова ћерка, Теслина мајка

ТЕСЛА О СВОЈИМ РОДИТЕЉИМА

У својим аутобиографским записима („Моји проналазаци“) наш велики научник и проналазач, веома поносан на своје родитеље, између осталог, пише како је његов отац имао изванредно памћење, знајући често да понавља и дуже текстове из књига штампаних на разним језицима. Често је у шали говорио како би могао поново да напише неко класично дело ако би се изгубило. Његове реченице су биле кратке и језгровите, пуне досетки и сати-ре.

„Мада мајци морам да захвалим за сав изумитељски дар који поседујем – писао је Никола Тесла – „ипак ми је васпитање које сам добио од оца било од велике помоћи. Вежбе које ми је давао састојале су се од свакојаких задатака. Задавао ми је, на пример, да погађам туђе мисли, да откривам недостатке неког облика или израза, да погађам дугачке реченице или да рачунам напамет...“

За своју мајку Никола Тесла вели да је пореклом из једне од најстаријих породица у њиховом крају и да је припадала „лози проналазача“. Њен деда и отац изумили су многобројна оруђа за домаћинство, ратарство и друге сврхе. „Моја мати је изумила и конструисала свакојаке направе и алатке, ткала је најлепше шаре од вуне, коју је сама прела. И после шездесете прсти су су јој били још толико спретни да је могла оно што види очима, рукама да створи“.

СПАСАО УГЛЕД ВАТРОГАСАЦА

У Госпићу је Никола Тесла похађао основну школу. У том невеликом личком граду је у то време основано ватрогасно друштво. Набављен је нови шмрк, који је морало да повлачи десетак и више људи. Они су повремено вежбали како би у случају пожара спасли оно што се спасти могло. Једнога дана организована је свечаност на којој је требало да се види колико су госпићки ватрогасци увежбани, а и како функционише нови шмрк. Том догађају присуствовао је готово цео град. Музика ватрогасног друштва са представницима власти на челу упутила се ка оближњој ре-

ци, где је шмрк већ био постављен. Дугачко гумено црево било је зароњено у воду, али из шмрка није потекла ни кап воде. Људи су се растрчали на све стране, а они најстручнији дуго су нешто петљали око саме пумпе.

На помолу је била нека врста „ватрогасне брукве“, када се однекуд појавио дечак у кратким панталонама, ученик другог разреда основне школе. Био је то Никола Тесла, коме је нешто наједном синило у глави. Загазио је у реку, засукао рукаве и почео да пипа цев која је била загнурана у блато. Након што ју је подигао и отчепио цев од блата, вода је на другом крају пумпе изненада шикнула и попрскала не само ватрогасце, него и виђеније људе који су се за ту прилику свечано оденули.

Довитљиви основац, јунак дана, дуго је ношен на рукама својих старијих другова.

У „ЗЛАТНОЈ КЊИЗИ“

У четворогодишњој основној школи у Госпићу Тесла је био одличан ђак. Успех је, кажу, постигао више због природне бистрине и пажњом на часовима, него неким посебним залагањем.

О Теслином добром учењу остали су трагови у школској архиви у којој се налазила и једна посебна, почасна књига, у којој је повезу, која је названа „Златна књига“. На крају сваке школске године у њу су уношена имена оних ђака који су разред завршили са одличним успехом и примерним владањем. Један од њих био је и Никола Тесла, чије је име – од 1864. до 1867. – једном годишње уписивано у „Златну књигу“.

ни лакшим и лепшим. Осим физике, Теслу је изузетно привлачила математика и, како је сам написао, „ишла му невероватно лако“, па је далеко одскакао од свих ученика у разреду. Томе су, нема сумње, умногоме доприносили његово изванредно памћење и необична моћ предочавања.

Ако би му, на пример, задали било какав задатак из аритметике или алгебре – било му је сасвим свеједно да ли ће изаћи пред школску таблу или ће остати на свом месту. Његова необична способност омогућавала му је да пред собом „види“ замишљену таблу на којој је био исписан задатак, док су се на њој ређале све радње и знаци потребни да се добије решење. А решење је просто стизало брже него што је могао руком да га испише на табли. И зато је Никола могао да реши задатак, безмало, истом брзином којом је математички проблем постављен.

Након што је матурирао, Тесла се вратио у Госпић помирен са неизбежношћу да се „по очевој жељи, а против своје воље, при-

ТАЈАНСТВЕНА БОЛЕСТ

Узрок тајанствене болести што је Теслу спопала док је боравио у Будимпешти лекари нису могли да открију, али су сумњали да се разболео због тога што је био неуморан у раду, што је много размишљао, мало се одмарао и спавао само два-три сата. А један од симптома Теслине болести огледао се у преосетљивости његових чула. Куцање часовника, на пример, допирало је до његовог уха чак из треће собе. Сваки откуцај сата осећао је као да неко удара чекићем по наковњу. Потрес изазван проласком градског саобраћаја испод прозора његове собе изазивао је у Теслином организму веома велику нелагодност, а најобичнији говор људи претварао се у „паклену дреку“. Чак и мали додир његовог тела осећао је као „жестоки ударац“. Чело му је престало подржавало, а пулс му је варирао од неколико слабих откуцаја у минути до више од 150. Ни најпознатији ондашњи лекари нису могли да му помогну.

Срећом, како је та тајанствена болест дошла – тако је и отишла.

СКУПА ДЕЧИЈА РАДОЗНАЛОСТ

У време када је Тесла био дете, није се знало за падобран. У његовој промућурној дечјој глави се, међутим, још тада јавила мисао и створила „јасна представа о том познијем проналазку“. Оно што је замислило било је најсличније дедином повећем кишобрану. Полео се на кров хамбара, отворио кишобран и скочио, држећи га у руци. Врло брзо је схватио да се преварио. Под притиском ваздуха кишобран се изврнуо на другу страну, поцепа и мали Никола је треснуо о земљу попут труле крушке. У постељи је остао близу месец дана.

Незгода са кишобраном је, изгледа, прилично брзо заборањена. Посматрајући како птице лете, и сам је пожелело да то учини. Неку врсту птичијих крила направио је од лаганог дрвета и платна, привезао их за рамена и више пута се залетао са једног брдашца, мислећи да ће тако моћи да полети. После више покушаја одустао је разочаран, али не толико због очевидног неуспеха, колико због исмевања његових другара.

хвати свештеничког позива“. На његову срећу, ако тако може да се каже, у Госпићу је у то време (седамдесетих година претпрошлог века) беснела епидемија колере због чега су људи масовно умирили.

Месеци проведени у постељи

Опака болест није мимоишла ни Николу. Месецима је остао у постељи покрај које су његови родитељи проводили дуге, бесане ноћи, утучени и веома забринути за свог другог сина, стално се присећајући неболних тренутака што су их проживели након смрти њиховог старијег сина. Да би охрабрили Николу да се духом и физички снажније одупре болести, а посебно онда када им је млади Тесла рекао да би оздравио ако би му дозволили да учи технику, отац Милутин је једне вечери прозборио: „Послаћу те у најбољу техничку школу на свету чим оздравиш...“

Тако је и било.

Годину дана је требало да се Никола Те-

Ђука, прихватала је и подржавала мужевљеву одлуку.

Карловачка гимназија је у то време била угледна школа, а у професору физике Никола је имао изузетног педагога, који је својим ђацима умео врло вешто да дочара чак и оно што је у физици тешко разумљиво. Професор је, предавајући о електрицитету, обавезно изводио огледе, и то претежно на апаратима што их је сам изумио и конструисао, па је Тесла просто „гутао сваку његову реч.“ На часовима физике је, како је написао један од Теслиних биографа, Никола „добио значајан подстицај за истраживачки рад“. Без обзира што још није био довољно упућен у тајне електрицитета и магнетизма, предосећао је да су то два широка научна поља која тек треба истраживати и отварају путеве за продор у многе тајне физике, посебно у тајне електрицитета, што је код Николе само појачало решеност да се посвети изучавању технике. За њега је то била нека врста „чаробне науке“, која може увелити да промени свет и живот људи учи-

Србија на геополитичкој раскрсници и размеђу миленијума

ОСЛОНАЦ НА ЗНАЊЕ „СКУПА УМОВА“

Уколико је наша земља приморана на уступке и укључивање у виши систем (Европске уније), сви стандарди вишег система требало би да се поштују, али да се Србија развија као неутрална држава на основу својих интерних правила, паралелно, с ослонцем на своје умове. Зато је значајно да се поштују научна достигнућа из области теорије организације

сла после прележане колере поврати у нормалан живот и да, физички и духовно окрепљен, у јесен 1875. пође у Политехничку школу у Грацу, коју му је отац изабрао „као једну од најстаријих и најугледнијих образовних установа“, тако да му се, најзад, остварила жеља да се посвети изучавању техничких наука. Висока техничка школа, коју је почео да похађа, уживала је у оно време велики углед не само у Аустрији, него и у Европи, јер је располагала најмодернијим училима и помагалима, а предавачи су били врло угледни професори. Захваљујући њима из те школе су излазили добро припремљени инжењери.

Пружену прилику Тесла је умео да искористи. Сав се посветио учењу. Радио је знатно више од других студената. Недеље и остале празнике је често претварао у радне дане. Понајвише зарад себе и стицања што већег знања, али и због тога што је желео да и на тај начин изрази захвалност својим родитељима који су му омогућили да учи оно што га је привлачило и што је изузетно волео. Већ у првом семестру се видело да знатно одскаче од својих другова, а властитим способностима је увелико привукао пажњу професора, међу којима су били Рогнер, професор аритметике и геометрије, Пешл, професор теоријске и експерименталне физике, и професор Але, који је предавао интегрални рачун и диференцијалне једначине. Тесла је професора Алеа посебно уважавао и сматрао га „најсјајнијим предавачем“. А и професор Але је у Николи Тесли видео свог најбољег студента што се, сем осталог, могло закључити и по томе што је са Теслом често остајао у кабинету и после часова диктирао му задатке које је његов студент брзо решавао. До краја те, прве, школске године положио је девет испита (скоро два пута више него што је требало) и као најбољи студент добио ласкава признања, безмало, свих професора Више техничке школе.

Деканово писмо родитељима

Школски распуст Тесла је провео код својих родитеља. Распуст после прве године студија упамтио је по томе што се његов отац, Милутин, није богзна како обрадовао успешном почетку синовљевих студија. А зашто - Никола је сазнао неколико година касније, после очеве смрти, када је - прегледајући породичну архиву - нашао неколико писама професора Високе техничке школе, која су била упућена његовом оцу, а у којима је било много похвала о Николи и његовом учењу. Међутим, једно писмо декана факултета унело је доста неспокојства у душе Теслиних родитеља, који су ионако били забринуте због његовог крхког здравља и који су се противили одласку њиховог сина на студије. Наиме, декан је у том писму саветовао Теслине родитеље „да му ускрате даље школовање ако желе да га сачувају жива“. Можда би отац то и учинио да га није претекла смрт.

По повратку са ферија у Грац, Никола је одлучио да другу годину студија усмери ка темељнијем изучавању, пре свега, физике, механике и математике. Касније се показало да је добро урадио, јер му је остало више времена да се позабави неким проблемима чије је решење довело до његовог првог открића.

У следећем броју: ОДЛАЗАК У ЊУЈОРК

Владање државом није нимало једноставно и лако. Савремени методи за сагледавање и анализу стварности све више су егзактни. Вредности којима се садржаји стварности дефинишу све чешће су прецизно квантификовани подаци. Бројчаним обликом, математичким речником и симболима исказују се вредности врста, квалитета, особина, процеса, појава и сл. Готово да не постоји део стварности који не може да се преслика у погодне моделе, да се симулира одговарајућим методама или виртуелно прикаже. Сигурно је још нешто: за овладавање процесима и њиховим остварењима неопходно је да се знају и законитости према којима се једни и други понашају.

Амерички и јапански основни приступ јесте утврђивање расположивих ресурса у односу на прописане, који су дефинисани кључним функцијама. Према њиховим нормативним документима одређени су критеријуми који су једноставни и неумољиви по принципу „постоји или не постоји“. У питању су бројне вредности, без оцена. Организације потчињене најуспешнијим владама света само прослеђују захтеване податке (индикаторе). Њихова документација је веома једноставна, али је утемељена на студиозно разрађеној основи. Ту основу може дати једино веома садржајно истраживање, или више различитих а обједињених истраживања.

Поступак одлучивања у најорганизованнијим земљама, попут Израела, Кине, Јапана и САД, омогућава да се за неколико минута одреди организација која ће одговорити предстојећим задацима и обавезама. Избор установа према спремности за предстојећи рад (задатак) остварује се у надлежним органима поређењем вредности и према критеријумима који су важни за конкретну ситуацију. Критеријуми се разрађују према врстама сродних организација. Све те вредности су непрестано на екранима у просторијама владе претворене у облик симулација.

Експерти одређују критеријуме

Све наведене земље изградиле су скоро савршене системе управљања, једино су им побуде биле очигледно различите. Израел је приморан да савршено функционише ради опстанка на оба-

ПИШЕ:
др Светозар
Радишић,
пуковник у
пензији

ли Медитерана. Јапан није имао на располагању природне ресурсе. Кина покушава да савлада унутрашњу сваковрсту, а посебно економску и културолошку разноликост. Сједињене Америчке Државе су фантомска федерална творевина, инструмент „великог брата“, намењене да беспоговорно, дириговано обављају задатке финансијских магната ради протока светског капитала.

Развој и стабилност државе вреднују се с циљем да у следећем годишњем циклусу управљања државом излазе вредности у свим подручјима рада буду боље од претходних.

Иако све процедуре у вези с управљањем државом делују веома компликовано, одлучиоци могу слободно да се ослоне на знања „скупа умова“, будући да теорија организације, коју чланови тима савршено знају, нуди сва потребна решења.

Не треба да стрепити што неко не зна по којим критеријумима се бирају критеријуми за редослед алтернатива; ко је компетентан да одреди критеријуме, уколико су то експерти, а јесу, према ком критеријуму се бирају експерти који ће одређивати критеријуме; уколико се експерти вишекритеријумски бирају, према ком критеријуму и према коликом броју критеријума се бирају критеријуми за избор експерата итд. Не мора да зна шта су то критеријуми, матрице, процесне функције, подручја рада, теоретски и стварни пондери, инверзне оцено, активности, послови, ентропија и негентропија, повратна спрега, ентитети, идентификатори, скупови алтернатива, експертизе, релативне важности, прагови сагласности и несагласности, графови преференности...

Стабилизација државе

Поједностављено речено, процес управљања државом може се аутоматизовати у процедури која улогу оператора, односно корисника рачунара, своди на уношење

промена података (на пример, нових оцена). Све остало раде одговарајући програми.

Применом савремених математичко-информатичких метода омогућено је преошћавање фаза у којима би се могле појавити субјективности. Оне су потпуније, будући да обезбеђују комплексније оцењивање попут оцењивања контроле и планирања. При томе, обезбеђена је широка применљивост у свим државним институцијама и у вођењу политике развоја – на вишим нивоима управљања и руковођења. На тај начин унапређује се контрола контроле, вредновање вредновања развоја, увид и утицај на процесе у државним институцијама и великим системима.

Свако одступање од оптималне организованости чини државу мање стабилном и мање развијеном, а Србија је типичан пример неорганизоване земље. Она је у тешким условима и због свог односа према знању и организацији, али и због непријатељског става окружења, које непрестано не дозвољава Србији и њеним грађанима да стабилизују државу и изведу је из хаоса на пут изградње, развоја и извесније будућности.

Питање је дана када ће се сазнати потиснута истина: које су догме искривљене, шта значи то да постоји разум ћелије, откуд човеку пет чаробних речи које почињу у свим језицима на исто слово, као што су: инстинкт, интуиција (припадају души и емоцијам), имажинација (спаја свест и подсвест, односно душу и разум), идеја и интелект (припадају разуму).

Све те речи у нераскидивом су загрљају и чине човека надбићем, а похлепни „велики брат“ све време покушава од надбића да створи руљу – људске хорде – којима ће владати и робовласнички их искоришћавати. Истовремено са самосазревањем и самоосвешћивањем људског рода створиће се услови за стварање институција које брину о опстанку и оплеменевању људи и усмеравају умне потенцијале ка чудесним решењима којима је људска душа вична.

Осим организовања државе, која води грађане у извеснију будућност, најумнији људи би требало да нађу начин како да се полако али сигурно свет(ина) ослободи порока који су довели људски род на ивицу амбиса.

Није лако да се наброје сви поступци и дела људи у којима се огледа њихово зло: мржња, вређање, хуљење, кривоклетство, освета, крађа, лаж, завист, превара, бес, гнев, тровање душе страхом и немиром, насилје, бестидност, клевета, немилосрдност, рат када настане безвлашће и безаконје са свим његовим злим последицама, логори, принудни рад, ропство, тамница, злоупотреба власти, убиства на разне начине, проливање крви, каљање туђе части, ружење сваке светиње, невиности и стида, разноврсни криминал, разврат, блуд и проституција у разним видовима, силовање, алкохол, дроге, побачаји и убијање још нерођене деце, изопачавање природног полног нагона којим се обнавља живот у блудни разврат, бунт против свега, чак и реда и поретка, ружна реч, исмевање свега, и повике у којима се излива сав јад и гадост душе, цинизам, саблазна и ширење непознатог греха, подлост, подмуклост...

Немогућа мисија

Нестанком „великог брата“ створиће се услови за другачија размишљања о опстанку планете, али за почетак је потребно да се превазиђе намерно стварани хаос, изазван од следбеника антихриста, којима, изгледа, највише одговара „неминовност“ и неумитни след догађаја записан у „библијским причама“, мада се зна ко их изазива и да нешто није у реду са божијим сагласјем да се светски процеси догађају као у ТВ емисији „Немогућа мисија“.

Сумња је потиснула веру. То је сасвим природно, будући да су масони лаж унели у своју теорију, лажно се представљају, јавно лажу а тајно (обично ноћу) се договарају, чак су у својим протоколима предвидели лагање и сопственог чланства до одређеног ранга. Зато је важно скинути или згулити маску онима који крију истину о Библији, јер и научници потврђују да је универзални ум (Бог) створио универзум и све умно у њему. Доказано је у научним истраживањима, експериментално, да су ћелије унутар људског организма умне и да молекули ДНК има телепатске способности, тако да и теорија еволуције, уколико би опстала, не би негирала Творца. Остало би отворено питање, на нивоу принципа, да ли је старије јаје или кокошка. Решења у области теорије парадокса и даље ће изазивати енергетска енигма „ми о вуку – вук на врата“.

Зато није чудно што је као ослонац за нова решења потребна педантно уређена држава, предвођена најумнијим Србијанцима. Припремљеност државе за обављање виталних интереса и циљева није њен једини резултат рада, али је тај производ примаран – и то треба уважити у теорији, доктрини, регулативи и пракси. Значај припреме државе за обављање кључних функција и задатака проистиче из њених главних обавеза и надлежности.

Обједињавање умова

Да би Србија успешно обавила све постављене животне и радне задатке, њени основни циљеви морају да буду: опстанак, задржавање повољних усмерења, општи напредак и пораст њене свакодневне моћи.

То зависи од јасно одређених циљева, као што су: све већа припремљеност за обављање кључних функција и њено одржавање и усавршавање оптималним управљањем.

У већини случајева држава се усавршава

ЗАКОН СЕТВЕ И ЖЕТВЕ

Који је најбољи начин за управљање било којом државом и њеним одбрамбеним системом? Одговор на то питање и решења свих проблема у вези с управљањем државом могу се тражити у узрочно-последичним релацијама. Из једног од основних космичких закона, тзв. закона сетве и жетве, проистиче да стабилност државе искључиво зависи од квалитета људи, а затим од процеса у којем се држава ствара и потом надграђује. Када се не уважава законитост да је за квалитетан производ неопходан квалитетан рад, ишчекивања боље будућности су бесмислена и чиста утопија.

БРЕМЕ ИСПУЊЕНО БРИГАМА

На функционисање Србије непрестано утичу ратни сукоби, појава нових технологија, природне катастрофе, промене у међународном праву, међународни споразуми, цене на слободном тржишту (стање на берзи), визна политика, међународна монетарна политика. За руководиоце (политичари) у државној администрацији то су текући проблеми, а истовремено постоје и периодични, када се одступања коригују после завршеног циклуса на основу сумарних података.

квалитетном организацијом, опремањем савременом техником, изградњом функционалних објеката, физичком, психолошком и духовном припремом људства, усвајањем нових знања и технологија итд.

Најважнији српски циљ је непрестано усавршавање друштва, а најзначајнији проблем је чињеница да о управљању државом и процесима у њој, чија је специфичност неспорна из свих могућих аспеката, нема довољно научних пројеката применљивих у Србији. Иако су савремене методе управљања организацијом и теорија информацијских система достигле релативно висок ниво истражености, те методе до сада нису примењиване у Србији.

Основно је да ниједна власт у Србији није покушала да обједини умове (чак ни у кризним, предатним и ратним ситуацијама) и да распореди кадрове према способности, иако за то постоје проверена научна решења у теорији организација, андрагогији и психологији. Уместо поштовања научних достигнућа, политичари су се опредељивали за подобне послушнике из својих странака, који већином немају одговарајућа знања и недовољно знају начине за оптимално организовање и још чешће не поседују довољно мудрости за однос с окружењем.

Сврха управљања државом као системом, у којем између осталог настаје и њена одбрамбена способност, јесте усавршавање и доградња свих садржаја државотворног рада. Као последица тог настојања је сасвим извесно повећавање вредности одбрамбеног и сваког другог друштвеног подсистема. На пример, унутрашње безбедности или електропривреде. Није спорно да се методи управљања могу применити и за повећавање одбрамбене моћи, али тек треба да се истражи на који начин може да се управља тим системом у постојећим условима.

Амерички политиколог открива: Време је да коначно сазнаете зашто је СФРЈ морала да буде уништена

РАТ ЗА ДРОБЉЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Стратегија је била изазвати битке које воде ка фрагментирању, подели и стварању немоћних земаља и народа широм света.

Амерички политиколог Фил Батлер је за написао колумну у којој тврди да су разарање и распад Југославије били део ширег плана НАТО савеза. Намера је била да се ослабе геополитички противници западног блока у регијама Трећег света и да се прогутају здраве економије народа ових простора.

„Никоме не треба think tank да открије зашто је председник Бил Клинтон оклевао да посредује у Босни. Клинтон је у ствари настављао политику свога претходника, Џорџа Буша старијег, којој је циљ био да дестабилизује југославенски социјалистички успех. Сада знамо да су код нас тајно обучени побуњеници одиграли кључну улогу у фрагментирању регије преко организације познате као Атлантска бригада, која се борила у рату на Косову на страни Ослободилачке војске Косова (ОВК), а бројала је око 400 наоружаних бораца, као што пише „Christian Science Monitor“ 1999.

Сажетак његове анализе је пренео италијански Глобалист.

„Можете ли замислити Европу данас с Југославијом као кључним играчем међу народима? Ја могу. Југославија је у ствари била један од највећих културних и друштвених експеримената у историји. Основана на подручју сукоба некадашњег Аустро-угарског и Османског царства, Југославија је сјединила обе културе на начин који није виђен још од времена Александра Великог, који је након големих освајања асимилирао народе. Експеримент, ако га могу тако назвати, трајао је нешто више од пола века. Идеалан из разлога што су у једној држави живели сви јужно-славенски народи. Стварање Југослави-

је је деломично био и геостратешки потез Британије и Француске, како би се успорила или блокирала Немачка“, пише Батлер.

Према његовим речима одредбе тзв. „Крфске декларације“ су удариле темеље уставној монархији која се ни по чему није разликовала од Енглеске.

„Права и право гласа, те поштивање темељних принципа Илирског покрета су били обећавајући аспекти ране Југославије. Али, тада је краљ Александар укинуо устав и изборе, али је заједнички живот етничких и културних скупина је и даље давао наду за будућност. Рат, политичке сплетке, унутрашњи и спољни притисци су у то време тешко оптерећивали ову нову светску силу у настајању. Као што је то био случај у многим таквим експериментима, на крају је ауторитарна власт постала нужна, можда и пожељна“, тврди Батлер.

Он каже да је национални херој Јо-

сип Броз Тито постао тај „диктатор“, али је стекао светску славу и чврсто држао ствари под контролом, а Југославија је играла велику улогу на светској сцени.

„Међутим, када је његова моћ ослабила, супротне силе су нашле своје упориште. Нема научника или политичара који о томе данас не говори, али Титова улога у оснивању Покрета несврстаних националних држава је велика и изузетно значајна, поготово за људе који сада живе у Хрватској, Србији, Црној Гори и осталим бивших југославенским земаљама. Идеали Покрета несврстаних и његови темељи су ударени у Београду 1961. У стварању покрета су учествовали Тито, индијски премијер Џавахарлал Нехру, председник Индонезије Сукарно, египатски председник, Гамал Абдел Насер и председник Гане, Кваме Нкрумах. У најкраћим цртама идеју Покрета несврстаних објашњава лидер Кубе, Фидел Кастро, у говору у Хавани 1979.

„Покрет несврстаних постоји како би чувао националну независност, суверенитет, територијални интегритет и сигурност несврстаних земаља у њиховој борби против империјализма, колонијализма, неоколонијализма, расизма и свих облика стране агресије, окупације, доминације, мешања или хегемоније, као и против великих сила и блоковске политике“, рекао је тада Кастро.

„Дакле, у суштини, Покрет несврстаних је тежио самосталном развоју народа између великих сила с идејом која негира Хладни рат. Наравно, велике силе које су се бавиле идеолошким ратовима и имале су своје стратегије, које су укључивале апсорпцију сваке од

Експеримент назван Југославија трајао је више од пола века

тих сиромашних независних земаља“, каже амерички стручњак.

Као што видимо данас, каже Батлер, стратегија је била изазвати битке које воде ка фрагментирању, подели и стварању немоћних земаља и народа широм света.

„Распад Југославије је најбољи пример, где данас ниједна земља не показује наклоност према Покрету несврстаних. Уместо тога, ЕУ и НАТО су били гравитациона сила која је привукла Словенију, Хрватску и остале. Видимо остатке стратегије Хладног рата и у чињеници да су Белорусија и Азербајџан једине две преостале чланице покрета у Европи, а Фици се као најновији члан придружио 2011. Међутим, 2012. је самит Покрет несврстаних видео већу посећеност од било које претходне године, што је можда и знак кризе Запада. Уз декларацију сврху „борбе за мир у свету“ и својих темељних догми, покрет је ипак, барем теоретски, вредан посреднички оквир. Али, допустите ми да се вратим на случај Југославије и каква би можда била да постоји данас“, каже Батлер.

Према његовим речима гледајући с дистанце на распад Југославије, приметно је да се ради о уоквиривању геостратегије Вашингтона која се спроводила свуда, па и тешким методама. Акције Клинтонове администрације су у то време биле тајна за јавност, једнако као што су и данас.

„Читајући Вашингтонов „think tank“ пропагандни Институт Брукингс откривате ово. У текст „Одлука о интервенцији – Како завршити рат у Босни“ из 1998. године аутор Иво Х. Далдер почиње:

„Док данас многи пишу речито и страствено да објасне неуспех Вашингтона и Запада да се зауставе етничко чишћење, концентрациони логори и масакри стотина хиљада цивила, мало ко је то питање поставио у лето 1995. године, када су САД напokon одлучиле преузети водећу улогу у окончању рата у Босни.“

Али истина је, тврди Батлер, пуно једноставнија од стварности.

„Никоме не треба „think tank“ да открије зашто је председник Бил Клинтон оклевао да посредује у Босни. Клинтон је у ствари настављао политику свога претходника, Џорџа Буша старијег, којој је циљ био да дестабилизује југославенски социјалистички успех. Сада знамо да су код нас тајно обучени побуњеници одиграли кључну улогу у фрагментирању регије преко организације познате као Атлантска бригада, која се борила у рату на Косову на страни Ослободилачке војске Косова (ОВК), а бројала је око 400 наоружаних бораца, као што пише „Christian Science Monitor“ 1999.

Пензионерске теме и дилеме

ЛЕДЕНИ СВЕТ

Нисам запазио да су чланови Фискалног савета, иначе несклони да покажу било какву креативну снагу, предложили неки други модел за пуњење буџета осим узимања од оних који имају најмање

ПИШЕ:
Љубодраг
Стојадиновић

Била је то маргинална вест, углавном прећутана. Тамо где је објављена, могла се наћи на самом дну стране. Удружење синдиката пензионера изражава протест због потенцираних изјава неких чланова Фискалног савета „о замрзавању пензија“ најмање до краја 2018. године. Протест је много драматичнији него што је то уобичајено у анестезираном друштву јер су у оптицају биле формулације о „узнемиравању и застрашивању“ пензионера у Србији. Као и о „насиљу и злостављању“ осетљиве и рањиве пензионерске популације.

Нема се шта додати овом протесту, пензионерски синдикалци су рекли оно што мисле и осећају пензионери. Добро, не баш сви. Неки на издашним синекурама својевремено су подржали сечу и отимање дела пензија, објашњавајући тај потез заумном политикантском алхемијом: ради се, у ствари, о бризи за стандард најстаријих грађана Србије! Сећамо се и патетично-претећег поклича Кркобабића средњег да бабе и деде не чекају поштара ако СНС и Вучић, наравно, не победе на изборима.

Но да видимо ради ли се овде само о за-

леђивању, или о поруци друге врсте? И због чега Фискални савет оштри своју верзију консолидације претежно на најсиромашнијим грађанима? Многи од њих на својим трошним плећима држе још сиромашније потомке. Многи неће дочекати крај 2018. године, а њихове ће се пензије ледити бесконечно.

Шта се, у ствари, замрзава? Постојеће стање, произашло из неуставног лекс специјалиса о „привременом“ умањењу пензија, без ограничења те привремености. Или пензије донете по решењима пре атака владајуће олигархије на оне који не могу да се бране? По свему, прва је верзија у оптицају. Не само да се насиље (како рекоше синдикалци) продужава, него се томе не назире крај.

Не зна се тачно шта је, у ствари, код нас Фискални савет (буквално: онај који води рачуна о државној благаяни). Да ли је само независно владино тело (ово је већ оксиморон), које саветује највише чиновнике о кључним условима консолидације? Или тајанствена група споромислећих људи, чија је улога да превентивно угасе сваку идеју о праведној расподели друштвеног богатства и сиромаштва?

Својевремено је кључне рестриктивне изјаве, у којима су пензионери били најлакши пројектовани циљ државне тољаге, давао фронтмен савета професор Павле Петровић. И то је, наравно, неизмерно нервирало оштећене пензионере и људе који умеју да мисле. Логика је ова: смањити пензије на више година, тако ће се допуњавати државни буџет, пошто је држава пензијски фонд илегално испразнила. И

Од пензионера који имају најмање, највише се одузима за попуњу буџета

државна благајна је била бушна и празна, из разлога који би морали да буду познати полицији. Пензионерске паре су пуниле сумњиве рупе, премијер нас је еуфорично обавештавао како нам непристојно добро иде. Има чак и за „повећавање“ плата и пензија, али ММФ не да. Кад је тај фонд као нешто одобрио, онда премијер није дао. Кад је дао, било је то на кашичицу, уз савршену формулу, по којој је 1,5 одсто повећања за многе значило додатних два одсто смањења. Како? Па тако што је микроскопско повећање стварало услове за додатни проценат смањења на основу повећања коефицијента обрачуна. Јасно? Не мора да буде, али таква су весела објашњења долазила с места којима се не може веровати.

Рачунало се, наравно, да ће отпор пензионера бити млак, неуједначен, нејасан. Дакле, никакав. Људи са слабијим емитовањем енергије, под пресијом неимања и болести, нису имали снаге да се надгорњавају с државом. Уставни суд је аминокиселинама одузимање пензија, поданички прекршивши Устав који (по Уставу) брани. Министар за рад је давао много нејасних, чак несувислих изјава, а антологијска је она да „држава даје пензије, па може и да их одузима“. При томе, наравно, ништа у овој празној и поразној једначини није тачно, а тачно је да министар не зна шта је држава, шта друштво, шта рад, а шта су грађани и њихова права.

Рекао ми је недавно један пензионисани средњошколски професор да се човек навикне на све, па и на зло, али не и на власт која се не одриче наума да нас стално изнова навикава на зло. Профа је предавао физику, па је, у неку руку, ова његова реченица опит о паралели између ума и моћи.

Читао сам у своје време изврстан стрип о Алану Форду, у којем постоји фантастична једначина наопаког Робина Худа. Јунак се, као нисам заборавио, зове Суперхик, и тај отима од сиротиње и даје богатима. Шта сам хтео да кажем: и за мој стриповски експеримент, као и за изјаве чланова савета-страшила, није потребна никаква фискална памет.

Нисам запазио да су чланови тог тела, иначе несклони да покажу било какву креативну снагу, предложили неки други модел за пуњење буџета осим узимања од оних који имају најмање. Истински центри моћи, који контролишу милијарде евра, реални, сиви или црни, остали су изван домета фискалне политике. Тачније, држава није успоставила механизме за лечење корпоративне или ендемске корупције, настале на симбиози реалног и политичког подземља, нити модел праведне пореске политике. Чланови савета у мрачне улице не залазе.

Зато ево једног бесплатног савета за те важне људе: немојте више да плашите и злостављате пензионере. Уздајте се у знање и памет ако је могуће, никако у претње и лед.

Извор: Политика

Овде и данас

ОПАНЦИ ЗА БАЈДЕНА

„Питање права се поставља само међу равноправнима. Иначе, јаки чине оно што им се може, а слаби трпе оно што морају“

Пише:
Мирослав
Лазански

Потпредседник САД Џозеф Бајден назвао је у Београду агресију НАТО-а на СР Југославију 1999. године „кампањом“. Нисам ни очекивао другачији термин, поготово што су све власти у овој земљи до 2012. године ту агресију и званично називале „бомбардовањем“, па и „ваздушном кампањом“. Термин „агресија“ намерно се избегавао, није био политички коректан. Узгред, наш велики пријатељ, потпредседник САД рекао је како смо у прошлости имали „неких неспоразума, али да је то сада превладано“.

Бомбардујеш неку земљу мимо свих правила међународног права, мимо одлуке Савета безбедности УН, отмеш јој 15 одсто територије, у свакој прилици подржаваш ту отету територију против Србије, и онда то назовеш „неким неспоразумима...“ Или је Бајден неки шаљивџија, или крајње циничан политичар. Који је усред Скадарлије пожео да купи опанке. А пре само 17 година се јавно залагао да се жестоко бомбардује Београд, да нам се погаси струја, да се вратимо у камено доба, практично да се сви вратимо у опанке. И онда лепо дође у Београд и купује опанке. И ми му их великодушно поклонимо. На сву штету од најмање 50 милијарди долара нанету 1999, сада нам је узео још и 70 еврића. За опанке. Како то да наше обавештајне службе и државни аналитичари нису на време предвидели да ће Бајден у Скадарлији „пикирати“ баш на опанке. Па да их на време све склонимо, или да сви обујемо опанке.

Што није купио шајкачу, рецимо са краљевском кокардом? Или без кокарде? То је прави српски национални симбол. А не, он ће опанке, које сви српски непријатељи увек спомињу када је реч о прогнаним и непожељним Србима. Какав циник, којег нисмо на време препознали. Додуше, добро је све и прошло, могао је, не дај боже, у Београду и одликовање да добије. Оноко, за одлазак из администрације. Орден опанка првог степена...

Да, Џозеф Бајден је у Београду упутио саучешће жртвама „кампање“ НАТО-а 1999. Не и извињење. О неком кајању нема ни говора. О надокнади причињене штете, ништа. Семантичка рафинираност од виталног је значаја када су у питању односи између српског и америчког народа управо због недавне прошлости. Односи између држава не морају да подлежу тој рафинираности. Језик који се користи у оваквим приликама веома је осетљив, оно што држава не мора да памти, народ свакако памти.

Дакле, господин Џозеф Бајден би требао да зна да од када је 12. августа 1949. усвојена Женевска конвенција о заштити жртава рата, као и од када су 8. јуна 1977. усвојена два додатна протокола, међународна заједница прихвата ограничења у понашању свих страна у сукобу, без обзира на легитимност њихове борбе. Основно правило понашања у члану 48 Додатног протокола 1 гласи: „Стране у сукобу ће увек правити разлику између цивилног становништва и бораца, као и између цивилних и војних циљева и увек ће своје операције усмеравати искључиво против војних циљева.“

За време агресије против СРЈ, односно Србије 1999. године НАТО је, а скоро 90 одсто бомбардерских акција изводили су амерички авиони, бомбардовао са великих висина ТВ станице, мостове, трафостанице, електране, болнице користећи и касетне бомбе. НАТО није поштовао Женевску конвенцију, члан 57. Додатног протокола 1, који гласи: „У току војне операције стално ће се водити рачуна да цивилно становништво и цивилни циљеви остану поштеђени.“

Мада је ово значајно питање, постоје и други видови односа између рата, закона и морала. Технолошки и војни јаз између НАТО-а, односно САД и Србије 1999. године био је толики да се агресија против наше земље могла поредити са експедицијама колонијалних сила са краја 19. века, будући да Американци и НАТО за време агресије 1999. нису имали нити једног погинулог војника, не рачунајући пилоте „апача“ у Албанији. Ми смо за њих били „глинени голубови“, а такво гађање сигурно и није борба две заражене стране, поготово што Конгрес САД и није објавио рат СРЈ, односно Србији. Па господин Бајден сада и нема потребу да се извињава глиненим голубовима у рату који то званично за САД и НАТО и није био. Наиме, била је то само „кампања“.

Заправо, зашто оклевати да се уђе у рат против глинених голубова, зашто давати било какве шансе дипломатији, када је цена рата тако ниска. Суровост је попримила нову димензију, дошло је до брутализиције јавног мњења у западним земљама: највећи део јавности прихвата рат и цивилне и војне жртве на страни противника, па чак и код оних у име чије заштите се наводно и кренуло у рат, али само под условом да нема погинулих сопствених војника. На Србији је то 1999. успешно испробано.

Пре више од 2.500 година Атињани су своју жељу да освоје Мелос оправдали изреком: „Питање права се поставља само међу равноправнима. Иначе, јаки чине оно што им се може, а слаби трпе оно што морају.“

Џозеф Бајден у Београду, август 2016. Нема извињења и никада га неће ни бити...

Промовисана монографија „Српска официрска сабља М. 1895/1995”

СИМБОЛ ЧАСТИ И ВИТЕШТВА

Поклања се елитним официрима наше војске. На сабљи пише:
„Не вади ме без повода, не враћај ме без части”

У атријуму Дома Војске 30. јуна промовисана је монографија „Српска официрска сабља” коју је написала Душица Велемир Танасковић, директорка предузећа „Статус стил” са седиштем у Земуну, чији је производ висококвалитетна официрска сабља. Реч је о књизи која обједињује писану грађу и фотографије о историјату сабље и путу који је она прешла од незаобилазног дела наоружања до симбола официрске професије. Промоцији је присуствовао државни секретар Ненад Нерић, представници Војне академије, Медија центра „Одбрана” и други многобројни гости.

На промоцији су говорили генерали у пензији Миломир Миладиновић, и Видосав Ковачевић адмирал у пензији Бошко Антић, те новинар и народни посланик Мирослав Лазански.

Свечаност је отворио пуковник Стевица Карапанџин, директор Медија центра „Одбрана” подсећањем на значај сабље као симбола части и стројевих радњи са њом које, како је рекао, и у савременим околностима имају велики утицај на значење веза и осећања припадности војној јединици.

Знало се ко и какву сабљу може да носи

Генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић присетио се својих првих сусрета са официрском сабљом на почетку војничке каријере.

„Мој сусрет са сабљом догодио се 1971. године на промоцији потпоручника 24 класе ВА када је командир ешелона поздрављао сабљом. Имао сам среће да сам од почетка војничке каријере био у гарди, јединици која је користила сабљу. Била је част бити на челу почасне јединице и сабљом поздравити бројне шефове државе. Године 1996. појављују се Душица и Слободан са новом сабљом, тек искованом и донели је команданту КСЈ генералу Миодрагу Панићу. Предата је у руке команданта Гардијске бригаде Љубише Стојимировића. Већ следеће године, као слушаоци ШНО, покренули смо иницијативу да се поводом завршетка школовања слушаоцима 40. класе додели сабља. Ту иницијативу је подржао начелник школе адмирал Бошко Антић. Сабље су први пут додељене 1997. године. Тим поводом, у знак сећања на промоцију у Орашцу, написао сам завештање, са намером да сабља буде породична традиција. Била је

Истрајна до остварења идеје: Душица Велмар Танасковић

Прошло је две деценије од редизајнирања српске сабље

Промоција књиге побудила је значајну пажњу јавности

симбол части и витештва, али и стауса јер се знало ко и какву сабљу може да носи. Срби су под Турцима могли да носе пиштоље, али не и сабље. За време Првог српског устанка у Србији је био забрањен увоз поплуприврених аклатки, да се не би ковале сабље, рекао је Миладиновић.

Бошко Антић, контраадмирал у пензији, говорио је о утисцима које је као начелник Школе националне одбране стекао додељујући официрске сабље слушаоцима највишег нивоа војно-стручног усавршавања.

„Српску сабљу уручио сам слушаоцима 46. класе ШНО 26. јула 1997. године у Орашцу. Највеличанственији догађај у мом животу. Поклања се елитним официрима на-

ше војске. Аплауз грађана. Уручује се знамење на којем пише: „Не вади ме без повода, не враћај ме без части”. Официр без части, није официр. Као да чујем глас: које куда. Међу слављеницима и Наташа Јововић, прва дама са официрском сабљом која је завршила школу.

Било је то време када су забрањени сви симболи. Чак се нису носили врпце са одликовања, подвукао је Антић.

Бивши начелник Војне академије генерал-мајор Видосав Ковачевић говорио је о томе како је официрска сабља са слушаоцима Школе националне одбране ушла у Народну скупштину.

„Одајем признање Душици Танасковић и целом тиму на целокупном напору, тру-

ду и визији током ових двадесет година, закључио је излагање.

Новинар Мирослав Лазански говорио је о сабљи из посебног угла:

„Војна традиција је нешто што је савтавни део сваке армије која држи до себе. Када говоримо о сабљи, ту иде и ратна застава. Можда ће једном бити написана и монографија о ратној застави.

Душица је родоначелник новог изгледа српске сабље. Они (Душица и Слободан) то сјајно раде. Сваки пут када идем у иностранство, где је рат, они ме снабдеју српском сабљом. Тако сам руском генералу Генеадију Трошеву који је на челу руских трупа 1999. године као победник ушао у Грозни, поклатио сабљу, казао је Лазански.

Породични ресурс поштовања, сећања и етичке обавезе

Душица Велемир Танасковић, ауторка монографије захвалила је људима који су говорили о књизи и подсетила да са сваки од њих постоји дуга историја пријатељства и подршке враћању официрске сабље у официрски кор. Она је захвалила Министарству одбране и Медија центру „Одбрана“ на подршци:

„Монографија „Српска официрска сабља“ излази на двадесету годишњицу од израде прве нове официрске сабље каква се и данас користи у Војсци Србије и којом се награђују најуспешнији у кадети Војне академије и полазници највиших нивоа усавршавања у систему одбране.

Хвала што сте ми указали част. Два генерала, контраадмирал и новинар имају истакнуто место у досадашњем путу сабље. Генерал Миладиновић аутор је текста о завештању сабље, документа који обавезно прати сабљу.

Генерал Ковачевић има значај у постављању сабље на престо, за уручење на највишем нивоу из руку из руку највише функције у држави: у Дому Скупштини Србији или испред Скупштине. Лазански је новинарским слухом препознао изузетност идеје. Захваљујем и сараднику и коаутору на редизајну сабље Слободану Сучурлији за тридесетогодишњу сарадњу која је осим сабље изнедрила још многа артефакта.

Аутентичним документима монографија је забележила тренутке емотивног стања награђених, људску доброту и понос. Како је настала идеја, ко је подржао идеју... Није било лако када се нешто почиње, али је било важније не одустати. Сабља је породични ресурс поштовања, сећања и етичке обавезе. Урађена је уметност неких заната и од племенитих материјала. Тиме је постала реликвија. Није мали број оних којима је за успех у школовању уручена који сматрају да је њихова сабља најлепша, а његова генерација најуспешнија, подвукла је Душица.

Аутори су реafirмисали сабљу у тренутку када је престала да буде оружје. То је храброст. Само 20 година после прве исковане сабље, написана је књига о томе. На многаја љета...

З. П.

Фотографије: Горан Савић

ДРЖАВА ГУРНУЛА ПЕНЗИОНЕРЕ НА МАРГИНЕ СОЦИЈАЛНЕ ИЗДРЖЉИВОСТИ

Велики сам присталица европског пута Србије, јер ће и наша држава морати постати земља правде. Сагласан сам да сходно својим материјалним могућностима сваки грађанин мора да поднесе део терета државне фискалне стабилизације.

Међутим, она петходно није утврдила социјалну карту пензионера која би морала садржати следеће елементе (старост, број оболења чланова породице, приход по издржаваном члану домаћинства, трошкове због нерешеног стамбеног питања и сл.), да не набрајам чињенице да богати постају све богатији, јер држава није кадра да усвоји порески систем који би богате прислио да плаћају порез сходно свом богатству.

Слушам ових дана да наше носиоце златних медаља на Олимпијади очекују највеће награде у свету, али да ли је то морално према пореским обвезницима (пензионерима и другим који једва успевају да подмире основне животне потребе). Гледао сам недавно како на журкама многе „звезде“ од обожаваца добијају енормне напојнице, живе гламурозно, примају националне пензије. Нико их не опорезује јер држава нема механизме да ову област угради у порески систем.

Најлакше је држави да опорезује пензионере којима је пензија њихова једина имовина и. У Фонду ПИО имају тачну евиденцију пензија.

Да парадокс буде већи, држава (реч је о војним пензионерима) ми је умањила пензију, иако ми дугује законски утврђену пензију већ осам година и користи сва позната „правна“ средства да је избегне и у најмању руку да судске процесе продуже, како би што мање нас старих пензнера доживело правду.

Све ово утиче да ми принудно штедим на штету свог орунулог здравља (не купујемо неопходне лекове, здраву храну и друге потребе неопходне старим лицима, присиљени смо да друге молимо за неке услуге, што не може ићи у недоглед без одређене компензације).

Аферим отаџино! Чиниш све да нас старе пензионере видиш у читуљама. Тако ћеш побољшати своје финансије (без обзира на суфисит у буџету) на терет оних који су несекично цео свој живот жртвовали за нашу заједничку слободу. То можемо да разумемо као „захвалност“ своје домовине.

Бранко Гулан,

војни пензионер, учесник НОБ-е

ШТА БИСМО ДА ПРОЧИТАМО

Председник сам општинске организације УВП Г. Милановац и у свакодневној комуникацији са нашим члановима и претплатницима на наш лист добио сам више сугестија које могу утицати да

ПОЗИВ НА САРАДЊУ

Двосмерна комуникација и те како је значајна за Удружење војних пензионера Србије и гласило „Војни ветеран“. Годинама се та рубрика (читаоци пишу) у новинама појављује само повремено јер у редакцију не пристижу ваши текстови. Ту и тамо, када стигну поштом или у електронској форми, објављују се у оквиру ове рубрике у првом наредном броју.

Нагласак би, можда, требало ставити на размену мишљења и искустава. Новина је свакако место где бисте, поводом разних појава и догађаја, могли да се огласите. Добро би било да изнесете колективне или личне проблеме, посебно имајући у виду да би нека од институција за коју су проблеми везани могла да то уочи („Војни ветеран“ одлази на многе адресе). Имајући у виду и чињеницу да се на сајту нашег удружења налази и сваки нови број „Војног ветерана“, могућност да се информација прошири и допре до оних којима је намењена, значајно је проширена.

Све у свему адресу знате: УВПС, Браће Југовића 19, Београд, односно

ujvps.veteran@gmail.com.

Очекујемо ваше прилоге.

Редакција „Војног ветерана“

нам новина буде занимљивија, а огледају се у следећем:

- Сви чланци који се односе на пензије и остваривање наших права се редовно и темељно прате;

- Активности појединих удружења, закључци, коментари и задаци Удружења су такође инересантни за праћење;

- Вести из здравственог збрињавања, а посебно рада ВМА, веома су читани;

Најмање или врло ретко се до краја читају дуги текстови, објављени на више страна, без обзира на њихову актуелност или садржај.

Већину корисника би интересовало следеће:

- Где су и шта раде њихове бивше колеге, команданти, класићи и сл;

- Шта се предузима да се о нама више зна у грађанству (испада да смо „буржуји“ по коментарима, а напр. пензионери МУП-а имају веће пензије од наших подофицира, без обзира на стручну спрему);

- Зашто је претплата на Ветеран ипак висока, ако се већ донира из чланарине и многи најављују да ће обуставити претплату. (За ову годину смо успели да упишемо за лист 29 чланова).

Надам се да ће Вам наше сугестије, бар мало помоћи у даљем раду. Желим Вам пуно успеха.

Радисав Васовић

Земунска војнопензионерска разгледница

НИСКА АКТИВНОСТИ

ГОДИШЊИЦА ПРОГОНА СРБАУ хрватској операцији „Олуја“ обележена је 5. августа у насељу Бусије, испред храма Ћирила и Методија. Пасрастос је служио патријарх српски Ириније. На скупу су говорили премијер Србије Александар Вучић и председник Републике Српске Милорад Додик.

Међу многобројним званицама били су председница Народне Скупштине Србије Маја Гојковић, сви министри у Влади Србије, начелник Генералштаба Љубиша Диковић, председник српског националног Већа у Хрватској Милорад Пуповац и гости из иностранства и унутрашњости.

Секретар ОпОд УВП Земун Трајче Матушев том приликом дао је изјаву за „Студио Б“.

ДАН БОРЦА у Земуну обележен је на земунском гробљу, где су 1941. године фашисти из логора Сајмиште доводили логораше и друге родољубе и ту стрелјали. Споменик жртвама фашистичког терора 1941 - 1944. године подигао је СУБНОР Земуна. Букет цвећа положили су Бранко Миланковић, потпредседник СУБНОР-а Земуна, Бранко Мосуповић, члан СУБНОР-а Земун, Иван Морић, Миливоје Марковић, Владо Суботић и Драгиња Медић чланови СУБНОР-а и Трајче Митушев у име Оп Од УВПС Земуна.

ДАН УСТАНКА народа Србије обележен је испред Споменика палим у револуцији 1941 - 1943. године, који су 1954. године подигли грађани Земуна. Председник СУБНОР-а Миодраг Здравковић после одате поште поздравио је члана Градског већа Београда Стеву Таталовића, затим Драга Матијашевић, председника Секције 6. личке дивизије Андрију Рашету, и Милана Сурлу потпредседника Секције. Делегацију ОпОд УВПС Земун сачињавали су Цветко Јокановић, Трајче Митушев и Славко Дошеновић. У Делегацију УВПС Србије били су Момчило Ракић, Бошко Војводић и Томо Крсмановић. О значају 7. јула говорио је пилот Радомир Лазаревић.

СРДАЧАН СУСРЕТ са његовом екселенцијом, конзулом Уганде у Београду, Драгољубом Шапоњским, уприличен је у ресторану Стара Жупа у Земуну. У срдачној атмосфери поводом 52 године од завршетка школовања 10. класе ТС уручена му је Монографија УВПС и Плакета техничке службе. Начињен је и заједнички снимак конзула са члановима Оп Од Земун, Цветком Јокановићем, Трајчетом Митушевим, Иваном Розгом и Бранком Свјетлицом.

СЕДМИ КРАЈИШКИ ОТКОС одржан је 20. јуна у насељу Бусије. Учеснике те манифестације поздравили су Никола Селаковић, Александар Вулин, Андреја Младеновић, Миленко Ристић и Владимир Цуцић. Домаћини манифестације били су народни поаланик Миодраг Линта и владика банатски Никанор.

Такмичило се око 300 косаца, међу којима и војни пензионер Жељко Бурсаћ. Он је у јакој конкуренцији заузео четврто место.

РАД Оп Од ЗЕМУН, за време летњих месеци, одвијао се уотиском. У том периоду најалост преминула су четири члана: Јосип Врховски, Миле Смирзлић, Марјан Темшић и Јово Голијанин.

Т. М

Информисање у Ћуприји

У ЗНАКУ ПОСТАВЉЕНИХ ПИТАЊА

Председник УВПС Љубомир Драгањац и председник ИО Зоран Вучковић, у просторијама општинске организације УВП Ћуприја, 20. јула информисали су чланове о проблемима који тиште војнопензионерску популацију са тежиштем и детаљним објашњењем о статусу и докле се стигло са остваривањем права на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто, затим о тзв. малом дугу, стамбеним проблемима и здравственом осигурању. Дотакнута су и детаљно појашњена друга питања везана за окрњена права корисника војне пензије.

Што се стамбене проблематике тиче, било је речи о о броју стамбено незбринутих, додели неповратног кредита у вредности 20.000 евра, броју станова предвиђених за доделу на територији РС и броју станова предвиђених за кориснике војних пензија.

На састанку је потенциран проблем отежане наплате путних трошкова по завршеним прегледима код здравствених установа изван Ћуприје.

Информисање је протекло у знаку више постављених питања, на која су војни пензионери добили одговоре из прве руке. Информисање су пропратили и представници локалних средстава информисања (локална телевизија Поморавље) својим прилозима и интервјуом са председником Драгањцем.

Крушевац: спортско-рекреативне активности

ТРАДИЦИОНАЛНИ ТУРНИР

Поводом 9. маја Дана победе, а у складу са годишњим и месечним планом рада Градског одбора УВП Крушевац, организовано је појединачно такмичење у брзопотезном шаху и стоном тенису. Такмичење је одржано 9. маја 2016. године у просторијама Шах клуба „Ветеран“ и Спортског центра Крушевац, у изузетно пријатној и спортској атмосфери.

Шах се играо кружним системом, а било је и посматрача који су помно пратили актере и увеличали само такмичење, чиме је спој такмичарског и спортског духа доведен до кулминације.

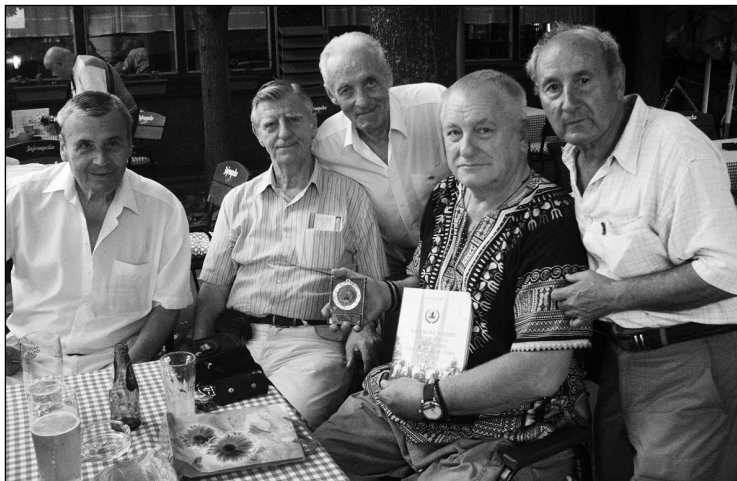
Стони тенис је организован извлачењем парова и системом елиминације, дошло се до победника турнира.

Несебичну помоћ у организовању такмичења у шаху прожео је шаховски клуб „Ветеран“ из Крушевца, а само такмичење, реализовано је према протоколу Организационог одбора са господином Нешићем на челу. Такође СЦ Крушевац је омогућио коришћење просторија и инвентара потребног за одржавање турнира у стоном тенису.

На турниру у шаху прво и друго место поделили су Мирослав Јурић и Мирко Стефановић, а треће и четврто место поделили су Миле Миљковић и Александар Симоновски. На турниру у стоном тенису прво место освојио је Титус Драгић, друго место Миле Миљковић, док је треће - Горан Мишковић.

По завршетку такмичења, председник ГрОд УВП Крушевац Душан Самарџић, захвалио је такмичарима на учешћу и честитао победницима. Дипломе ће бити уручене на проширеној седници ГрОд септембра месеца, када се обележава и Дан УВПС.

мр Александар Симоновски

Војни пензионери у посети југу Србије

ШТО ЈУЖНИЈЕ НИЈЕ ТУЖНИЈЕ

Градска организација УВПС Ниш организовала је једнодневни излет у Сијеринску бању.

Бања је била крајње одредиште, али су успут посећена и друга значајнија места, посебно Лебане и споменик подигнут палим родољубима стрељаним у Другом-светском рату.

Често се употребљава узречица што јужније то тужније, али овога пута то се не може прихватити.

Сијеринска бања и њена околина, на сиромашном делу Србије, може се рећи да сија од лепоте. Не зна се шта је лепше у бањи, да ли њена топла вода која се у млазевима слива, па посетиоцима који посећују купалиште на отвореном простору даје предиван ужитак, да ли предивни базени за купање, да ли предивно уређена бања, а посебно околина која одише уредношћу.

Лепоту бање је упознала и Европска унија, која је упутила више донација.

Војни пензионери су уживали у лепотама које бања пружа и истичу да је ово био један од најбољих излета, са жељом да се понови и следеће године.

Мр Милутин Пантелић

Спортски сусрет у Црној Гори

ПЕХАР ВОЈНОМ ВЕТЕРАНУ

У Подгорици је одржан спортски сусрет ветерана Црне Горе - средње регије, на коме је учествовало 104 такмичара из спортско-рекреативних друштава Цетиња, Никшића, Жабљака, Рожаја, Плава, Берана и из редова војних ветерана.

Домаћин, „Војни ветеран“ постарао се да домаћински и спортски дочека такмичаре. У складу са традицијом - приграницама и медом и да право-времено припреми мјеста такмичења и реквизите.

Иако су дружење и рекреација била у првом плану, права спортска борба није изостала и све до завршетка такмичења није се знао побједник у екипном пласману.

Најуспјешније и овога пута било је СРД „Војни ветерани“ са 11 медаља: седам златних, две сребрне и две бронзане. Прва мјеста освојили су Бранислава Јокановић, Жељко Павловић, Наташа Вукадиновић,

Анавојка Тошић, Зоран Таушан, Весна Балетић и Динко Шимурина и тако се окитили златним медаљама. Сребрне медаље припале су Драгиши Ђуковићу и Ранку Милићу, док су бронзане освојили Комнен Бајчета и Динко Шимурина.

У току заједничког ручка уручене су медаље, дипломе и пехар, а свим спортско-рекреативним друштвима домаћин је додељене су лијепе захвалнице за учешће на овом такмичењу.

Екипном побједнику „Војним ветеранима“ припао је и побједнички пехар за освојено прво мјесто, а дипломе за друго и треће мјесто уручене су ветеранима Никшића и Цетиња.

Радивоје Здравковић

Спомен плоча ваздухопловним ветеранима

УЗЛЕТ НЕБЕСКИХ ВИТЕЗОВА

Поводом обележавања 75. годишњице од напада фашистичке Немачке на Краљевину Југославију, у оквиру комплекса фрушкогорског манастира Крушедол, крајем јуна откривена је спомен-плоча погинулим пилотима ветеранима.

Почетком агресије на Краљевину Југославију 1941. године непријатељске ваздухопловне снаге дејствовале су и са аеродрома на територији Мађарске и Румуније. Храбри пилоти 6. ловачког пука Ваздухопловства Краљевине Југославије свакодневно су се супротстављали најезди далеко надмоћнијег противника, исписујући тако странице славне историје борбе за слободу.

У тој неравноправној борби на територији Срема и Бачке, према непотпуним подацима, бранећи небо над Југославијом, погинула су између 18 и 23 ваздухопловца. Међу њима припадници свих народа и народности тадашње државе. Једанаест пилота-ловаца: Милош Жуњић, Карло Штрбенк, Душан Борчић, Живића Митровић, Миха Клавора, Добрица Новаковић, Јован Капеша, Бранислав Тодоровић, Милутин Петров, Владимир Горуп и Миливоке Бошковић, стационирани на аеродрому Крушедол-Прњавор, 6. априла полетело је у одбрану слободарског неба и одлетело у вечну славу и незаборав - навео је Славољуб Михајловић прадесетник Удружења ваздухопловаца Војводине.

Спомен-плочу, коју је освештао анхимандрит Јованчевић, открили су покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова Предраг Вулетић и амбасадор Републике Словеније Владимир Гашпарич.

Седамдесет и пет година мало је да се забораве сво зло и сила који су априла 41. напали небо Краљевине Југославије, али и храброст пилота који су узлетели у одбрану нашег неба - рекао је Вулетић приликом откривања спомен-плоче, и нагласио како у присуству види одлучност и жељу притв искривљивања наше историје, те да се зло никада више не врати на наше тло.

Истичући како је данашњи догађај још једном показао нераскидиву везу српског и словеначког народа, амбасадор Гашпарич истакао је како ће херојски отпор далеко надмоћнијим снагама фашистичке Немачке и имена витезова неба заувек остати уклесани у срцима оба народа.

Поред бројних званица, српских ветерана пилота и падобранаца, откривању спомен плоче присуствовале су и делегације Друштва војних пилота свих генерација и пријатеља војног ваздухопловства Словеније и Секција умировљених зракопловаца Хрватске.

Спомен-плоча је постављена на иницијативу Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије и Удружења ваздухопловаца Војводине, док је Епархија сремска прихватила да обележи да страдале храбре пилоте постави у кругу манастира.

Михајловић подсећа и да је Удружење ваздухопловаца Војводине, испред Српске читаонице у Иригу, поставило спомен-плочу 6. ловачком пуку, док је у Основној школи у Крушедол-Прњавору поставило три информативна паноа који сведоче о улози и задацима ове ваздухопловне јединице у априлском рату 1941. године.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Слава Удружења грађана „Кајмакчалан“

ПРЕД НОВЕ АКЦИЈЕ

Удружење грађана „Кајмакчалан“ широј јавности познато по активностима усмереним на одржавању спомен-обележја наших ратника из Првог светског рата у Србији и Македонији, 12. јула у просторијама Месне заједнице „Ушће“ на Новом Београду обележило је Петровдан. На слави Удружења окупило се близу 50 чланова.

Домаћин славе био је Станоје Стојановић, потпуковник у пензији, иначе председник Удружења. Члановима друштва ово окупљање послужило је и за разговоре о наредним активностима. Између осталог ове године ће боравити на Кајмакчалану, где ће радити на раскрчавању меморијалних комплекса.

З. П.

Крушевљани на излету

ДАН ЗА ОПУШТАЊЕ

Користећи леп, сунчан јунски дан Градски одбор УВП Крушевац организовао је за своје чланове, чланове породица и КВП једнодневни излет. План путовања је гласио: посетити споменик природе Ђаволу варош, манастир Светог Николе у Куршумлији и Пролом Бању.

Прва радна тачка била је посета етно ресторану „Стари бунар“, у селу Грашевци, у подножју Копаоника. Слика је идилична, брвнара и вештачко језерце пуно риба и изузетно леп околни амбијент. Након освежења, кренуло се ка Брзећу и превоју Мрамор. На врху превоја Мрамор, постављен је споменик палим борцима у НОР-у, у борби у којој је генерал Пеко Дапчевић водио против четничког одреда.

Копаоник, познат и као „Сребрна планина“, највећи је планински масив у Србији, који се пружа од северозапада ка југоистоку, дужином од око 75 километара. За разлику од већине села на Копаонику, становници Питоме долине, на 800 метара надморске висине у близини Мрамора, немају проблема са непредвидивим ђудима ове планине. Највеће село је Блажево, како му име каже – место благе климе. Оно има основну школу, Дом здравља, цркву посвећену Светом пророку Илији и кафану, једну од најстаријих у Србији.

Становници Блажева, живе у овој благодети, захваљујући Марјану Ковачевићу који је пре много година саградио крчму на средокраћу друма од Бруса ка Куршумлији. Овде је прво настала кафана, па онда село. Предање каже да је обилазећи граничне карауле према Турској, овде 1900. године занеохио војвода Живкојин Мишић, а три године касније, после мајског преврата на путу из Цетиња ка Београду, прерушен у сиромашног сељака, и крај Петар Први Карађорђевић.

Ђаволу варош чине два у

свету ретка природна феномена: земљане фигуре, као специфични облици рељефа, који у простору делују врло атрактивно и два извора јаке киселе воде са високом минерализацијом. Активност феномена допуњују природни амбијент, који око земљаних фигура делује сурово, скоро мистично, а у ширем окружењу живописно и питома.

Земљане фигуре („пирамиде“, „главуци“ или „куле“) су између Паклене и Ђаволје јаруге. Ђаволу варош чине 202 фигуре, различитог облика и димензија, висине од 2-15 метара, ширине од 0,5-3 метра, са каменом капам на врху. Резултат су специфичног ерозивног процеса, који траје вековима: образују се, расту, мењају, скраћују, нестају и поновно стварају. Ови облици рељефа настали су деловањем кишнице, на некадашњу топографску површину, која чини веома растресит, али чврст материјал. Спирњем песка и шљунка испод мањих и већих каменних блокова, остају фигуре у облику кула или пирамида. Овај геоморфолошки феномен је јединствен у нашој земљи и врло редак у свету.

Према једној легенди фигуре представљају окамењене сватове који су по наговору ђавола хтели да венчају брата и сестру. По другој, то су окамењени ђаволи што су их надмудрили ђаци у опклади, а по трећој – земљане скулптуре представљају ђаволе којих су се људи ослободили преноћивши једну ноћ поред црквишта Свете Петке, у непосредној близини земљаних фигура.

Након освежења, у етно крчми „Два амбара“, путовање је настављено ка Пролом Бањи, где је излетницима дато сат времена да разгледају природне, Пролом Бању и њену околину.

У ресторану „Србија“, начињен је и заједнички снимак учесника излета.

мр Александар Симоновски

Противавионци на окупу

ГЕНЕРАЦИЈА ИЗ 1971.

У Сремским Карловцима окупили су се припадници 2. класе Војне академије противваздушне одбране ЈНА и обележили 45 година од завршетка школовања. Генерација која је успешно војевала у два рата и у овом последњем, 1999. године, умешно и одлучно је бранила наше небо.

Оседелих коса, избораних лица и већина опуштених стомака, сада већ припадници трећег доба, али још увек чили средовечњаци, 23. јула у Сремским Карловцима, окупили су се питомци 2. класе противваздушне академије из Задра, и обележили 45 година од промовисања у чин потпоручника!

Данас, официри у пензији, најалост проређеног строја, окупили су се у најлепшем месту Војводине подно Фрушке горе, Бранковим Сремским Карловцима. Сусрет је протекао као и сви скупови овог типа, уз прегршт обновљених успомена, препричаних догдовштина, већ како доликује другарима који, ем што су четири године пеглали питомчке кревете, многе су провели на челу артиљеријских и ракетних јединица ПВО. Ратовали су и бранили и углед ЈНА, земље и наше небо, онако како су умели и са чим су имали, али увек испољавајући храброст, приврженост свом позиву и оданост свом народу. Зато данас, иако многи болни, још увек усправно и поносно корачају и не дају забраву да падне на њихову класу. Како на класу тако и на имена другова који нису више у строју.

Давне, 1971. године, у строју их је било 78. Прву звездицу на рамену закачило их је 58. Данас њихов строј броји око тридесетак људи.

Сваке године се сусрећу и на овом последњем састанку сви су добили један једини задатак: да се боре и опстану да би обележили 50. рођендан класе.

Наредни сусрет биће у Нишу. Срећно им било!

Д. Кнежеви

Из активности пензионера
Црне Горе

ОДАТА ПОШТА ХЕРОЈИМА СУТЈЕСКЕ

На Другој конференцији СУБНОР-а одржаној у мају у Бања Луци у дванаесточланској делегацији Црне Горе била је четири војна пензионера: Рајка Мартиновић, Мирослав Телебак, Мирослав Станић и Радивоје Здравковић.

Дванаестог јуна војни пензионери Комнен Бајчета, Милица Нововић, Рајка Мартиновић, Љубица Бандовић, Мирослав Станић, Мира Војиновић и Радивоје Здравковић учествовали су у обиљежавању Битке на Сутјесци.

На прилазу Тјентишту, стари артиљерац Здравковић показује фотографију рањеног друга Тита, а затим још једну на којој је записано „Курсисти за командире батерија, Сутјеска 1969“. Говорио је, потом, и о топу који је уништио њемачки тенк и обезбједио пробој. Показује мјесто гдје је рањен Тито, па оно гдје је погинуо Сава Ковачевић, мјесто пробоја, Иван седло, Зеленгору...

У званичном дијелу програма вијенце полагају делегације из Србије, Црне Горе, Републике Српске, војни аташе Руске Федерације, бројне борачке организације и породице погинулих партизана.

Ређају се говорницица међу којима и неколико учесника који су преживели ову историјску надљудску битку. Ни један борац није дезертирао, предао се, нити јединица која је била у окружењу. Чудо од херојства и борбеног духа и морала партизана.

Заједничке фотографије, поздравни, поглед ка Зеленгори и полазак кућама.

Р. Здравковић

Операција „Мрачна слика Европе“

ПОТРАГА ЗА НОСАЧЕМ
ХЕЛИКОПТЕРА

Априла месеца 1974. године, италијанска Влада је упутила необичну ноту СФРЈ у којој јој на груб и недипломатски начин саопштава да Италија просторе тзв. „Зоне А“ и „Зоне Б“ сматра својим територијама. Био је то за нас у СФРЈ „гром из ведрa неба“, јер су дотадашњи односи између две државе били добросуседски коректни.

Наше власти са Председником Јосипом Брозом на челу, учиниле су тада један лукав и неуобичајен потез. Наиме, читава нота упућена Влади СФРЈ, мимо свих дипломатских обичаја, у целости је објављена у штампи. Тиме је упозната и придобљена домаћа, али и добар део стране јавности. То је изазвало велико незадовољство и љутњу супротне стране.

Лично ми никада није било јасно, зашто је САД тада наговорила Италију на такав потез, тим пре што сам сматрао да Америци одговарају добри односи између независне и самоуправне социјалистичке Југославије и Италије-чланице НАТО-а. Како год, ситуација се у само пар дана драматично заоштрила, што је довело и до велике војне напетости...

Ради разјашњења зашто је дошло до кризе, потребно је подсетити на догађаје са краја Другог рата. Наиме, Југословенска армија (ЈА) је од окупатора ослободила, током завршних операција за ослобођење земље и Истру, словеначко приморје, Горицу и Трст са околином, све до реке Соче.

Ризично извиђање

Под притиском великих сила (САД, Велике Британије и Француске), ЈА је напустила Трст и околину, а после више неуспешних преговора, тада је формирана тзв. „Слободна територија Трста“, са две зоне: „А“ и „Б“. „Зону А“ су чиниле територија града Трста са околином, којом су управљали савезници тј. италијанска Влада, док је „Зона Б“, била под управом Владе ФНРЈ. Иако је такво решење „обећава“ мир, стално присутна тензија и напетост је кулминирала 1953. године у чувеној Тршћанској кризи, након које је током 1954. године извршено коначно разграничење између две државе. Југославији је припала „Зона Б“ и мањи делови „Зоне А“, док је Италији припао остатак спорних територија са градовима Трст и Горица. Након тако превладане кризе, следећих двадесет година није било проблема, све до 1974. године и дипломатске ноте поменути на почетку овог текста. Помену је и звецкање оружја. И СФРЈ и Италија су отпочеле концентрисање својих поморских и ваздушних снага, док је ЈНА извршила и мобилизацију јединица КовВ на територији Словеније и Истре.

Тада сам био припадник 353. извиђачке авио ескадриле (иае), која је базирала на аеродрому Ортјеш код Мостара. У току ноћи између 11. и 12. априла, јединица је под узбуном стављена у стање пуне борбене готовости са полетањем из приправности. Иначе, 353. иае је између осталог била намењена и за контролу јадранске акваторије.

Пилоти и дешифранти снимака из ваздуха су сви редом прошли специјалну обуку за распознавање пловних борбених средстава, од подморнице, па до носача авиона. Наша команда је користила сваку прилику како би нам била пружена што бо-

ља едукација у познавању снага и средстава 6. америчке флоте, Ратне морнарице Италије, итд.

У том смислу је и неколико пилота из јединице, међу њима и ја, приликом посете америчког носача авиона „Саратога“ нашој Ратној морнарици (РМ), било на носачу да се упознамо са његовим потенцијалом, у мери наравно, колико су нам домаћини хтели показати.

Током поменути ноћи, дакле 11/12. априла 1974. године, претпостављена команда је добила информацију да су делови америчке 6. флоте ушли у Јадранско море. Ту информацију је требало потврдити тако што би у рејон била послата једна летелица ради визуелног извиђања. За задатак сам био изабран ја.

Праћење састава 6. флоте

Био сам у приправности, у кабини новог авиона „Јастреб“, извиђачке варијанте ИЈ-21, који је био опремљен са више камера за аеро-фото снимање, као и светлећим бомбама. Овим авионом је наша јединица – 353. иае практично тек била наоружана, јер је преобука на њему извршена током јуна/јула месеца 1973. године и од тада је тај ваздухоплов почео да мења Ф-84Г „Тандерџет“, на којима смо до тада летели.

У једном тренутку, добио сам сигнал за полетање и са елементима лета по кодираној карти, кренуо сам ка рејону извиђања. Ноћ је била ведрa са месечином те је видљивост била добра. Брзо сам стигао изнад острва Лопуд код Дубровника, одакле сам почео са што-повањем времена. Био сам на двеста метара изнад мора и након 11-12 минута лета, под одсјајем Месеца, уочио сам више пловних објеката у формацији, а у средини је био један много већи у односу на остале пловне објекте. Због добре видљивости, није било потребе да избацијем светлеће авио-бомбе, те сам изнад формације направио заокрет, попео се на већу висину и предао кодирани извештај радио-везом. Након анализе, утврђено је да је у пратњи помоћног бродовља, оно велико „чудо“ био амерички носач хеликоптера „Иво Џима“...

Из Команде РВ је одмах стигла наредба да се поменути састав 6. флоте континуирано прати, те да се извештаји о њиховим кретањима и активностима предају свакодневно.

Разграничење између две зоне

Међутим, већ после два дана, због њиховог кретања ми нисмо више могли да их пратимо са мостарског аеродрома, тако да сам са још једним колегом и командиром, упућен прво на аеродром Земуник, а након неколико дана смо са задарског прелетели на аеродром Пула, све пратећи кретање формације америчке морнарице.

За све време ангажовања од тренутка када смо прелетели прво на Земуник, а после и у Пулу, током више авио-излаза током дана ради што бољег и исцрпнијег извештавања, учавали смо све већу и већу активност америчке морнарице, која је у само неколико дана концентрисала велики поморски потенцијал у водама северног Јадрана. Чак смо у више наврата (и ја најмање три пута) виђали и америчке подморнице које су на кратко изроњавале...

Бојазан од поморског десанта

Додуше и наша РМ им није остала дужна, јер су ангажовани и наши морнарички потенцијали. А морам и да додам да сам током извиђачких летова изнад акваторија приметио и редовно извештавао и о великој активности НАТО летелица, односно авиона РВ Италије.

Са наше стране је постојала бојазан од поморског десанта на северозапад Истре и то је била основа за свакодневно праћење носача хеликоптера. Ти наши извештаји су након анализе, били прослеђивани и Команди Ратне морнарице, која је у складу са њима планирала покрете својих снага. Било како било, након концентracије америчких и наших поморских снага око Истре, започеле су сталне чарке и провокације те повреда територије и са њихове, али и са наше стране. Тако смо једни другима „опипавали пулс“ ваљда... Иначе, после сам негде чуо, да је НАТО ову операцију, са циљем заштите свог савезника Италије у његовој намери да прекине одредбе договора од пре две деценије, дакле да је ова операција извођена под називом „Мрачна слика“...

Са наше стране, имали смо врхунски морал и чинило се да све држимо под контролом. Још кад након наших извештаја добијемо похвалу и од колега из РМ, наша спремност за извршење свих задатака је још више расла. И као да је „неко“ знао за то и хтео да је провери...

Био је ваљда 16. април. Тада смо већ прешли на аеродром Пула. Тог јутра је завладала паника након првог извештаја у редовима РМ. Наиме, носач хеликоптера је то јутро постао „невидљив“ за колеге из морнарице. У њиховим редовима је након извештаја са радара завладала паника, која је додатно повећана и извештајем колега који се управо вратио са извиђања са вешћу да нема носача... Како нема носача!? Па према извештајима од прошле вечери и ноћи га је било!? Где је сад? Потоуно?

Паника и готово осећај кривице је завладао и у нашим редовима на пулском аеродрому. Могу само да замислим како је било у Команди Ратне морнарице.

Курс од Пуле ка Венецији

Ја сам иначе био предвиђен за следећи излаз на извиђање. Седели смо на стајанци када је zazвонила „звечарка“. Командир Крстовић Ш. је примио шифровани задатак за извиђање. Када је те „бројке и слова“ растумачио мени како би направили припрему за лет-одједном је постао збуњен, али истовремено и узбуђен. Према наредби, задатак је гласио да се изврши извиђање акваторије испред града Венеције, као и сама лука тог италијанског града...

Крстовић је онако збуњен назвао команду да их „приупита“ да нису нешто погрешили!?

Хладан и неумољив глас са друге стране жице га је прво укорио, а онда додао: „Крените на извршење задатака ОДМАХ!“

Крстовић је нешто онако изгубљен промрмљао (ваљда им је рекао Разумем!), док је мени показивао руком да кренем на авион. Трчао сам према мом „Стелту“ (Иначе, касније смо у шали говорили да је то наш први невидљиви авион, јер заиста, авион је био врло мало одразне површине

„Јастреб“ је, вођен руком искусног пилота, испунио важну мисију

Носачи хеликоптера имају велике габарите, па их је лако уочити

и када се летело на висинима до максимално 10-ак метара изнад терена, у овом случају мора, Американци и Италијани нису имали никакву шансу да нас уоче.)

Полетео сам и након заокрета заузео курс од Пуле, ка Венецији. Славном граду, историјском месту.

Да ли ће постати и место моје историје!? Јесте-био сам уплашен! Свашта ми је пролазило кроз главу. Рецимо, помислио сам да ме ови наши жртвују, да би проверили како дејствује њихов систем ПВО. Или да наши провоцирају повод за отпочињање сукоба. Из тих мисли ме прену чињеница да сам изашао из наших и да улазим у међународне територијалне воде, иза којих следује територија Републике Италије.

Спустио сам машину на неких пет метара висине изнад мора и нарегулисао обртаје за најекономичнији лет ради штедње горива, јер сам ипак „решио“ да се уз Божију помоћ вратим из Италије жив и здрав. А онда опет проради сумња, па почнем да се преслишавам какав је ПВО арсенал америчких носача... Како се приближавам територији Италије, узбуђење и уплашеност расту...

У бришућем лету изнад града и луке

Већ сам „ушао“ у Италију. Бришем изнад Јадрана. Нити кога видим око и испред себе, нити шта чујем у слушалицама. То ме теши, јер значи да је прикривени лет успешан и да чим нема пресретања, то значи да нисам уочен.

У тренутку, повољни угао јутарњих зрака Сунца ми помаже да видим Венецију, односно неко стамбено насеље у том граду. Али пошто видим само зграде и иза њих ништа и без погледа на висиномер схватам да сам ниско и да зарад извршења задатка морам ићи на већу висину. Додајем пун гас и готово испред самих оних зграда на обали мора, „искачем“ на неких 100 метара висине и у левом оштром заокрету започињем извршење задатка, тј. осматрање простора венецијанске луке.

Мислим се у себи: „Венецијо! Добро ти ја дошао!“, а овамо све неки жмарци кроз леђа. Прелетим луку и један добар део града и опет у пуној брзини, кренем у снижавање и заузимам курс према Пули. Нема носача, нема никаквих војних бродова! Помало ми и драго да су ови надобудни из

Команде имали погрешну информацију и да су без разлога наградили мог командира Крстовића

– Лажна узбуна!, кажем сам себи и тама када сам хтео да назовем претпостављене и да их известим, „сину“ ми у глави ситуација од пре неку годину, када је наша ескадрила имала вежбу у садејству са РМ.

Наш задатак је био да пронађемо неке патролне чамце у ширем рејону острва Вис. Колико смо само горива потрошили и извршили летова док нисмо пронашли та пловила која су морнари тако вешто маскирали да нико из ескадриле, а ко већ није имао искуства, из првог пута није могао да пронађе бродове.

То ми је и сада пало на памет.

– А шта ако су Амери „сакрили“ брод? Маскирали га!? Та ми идеја паде на памет и ја одлучим да се вратим.

По истој процедури, готово по истој маршрути, „искочим“ изнад оних зграда, на правим оштар заокрет и кренем ка луци.

Кад тамо, заиста, међу неколико крузера и оних великих туристичких бродова „стоји“ и мој носач. Додуше, нисам био уверен сто одсто да је то то, тако да сам га сликао два пута како бих био сигуран, односно наши дешифранти када буду развијали слике у Пули. Био је замаскиран колико сам после видео неким чудним цирадама и бојама, али заиста се из ваздуха при брзини није могло одмах схватити да је војни брод. Након сликања, правац Пула.

– Нико ме није дирао!, мислим се док сам прилазио нашој Истри. Чим сам слеете, техничари су преузели материјал на обраду.

Откривени носач испловио из луке

Након 10-15 минута, добијамо повратну информацију насталу на основу наших снимака који су упоређени са извештајима обавештајаца са терена, који се поклапају. Јесте! Носач „Иво Цима“ се налази у венецијанској луци, маскиран да личи на некакав танкер или нешто слично. За овај задатак сам иначе касније и похваљен.

Још исте вечери смо чули да је носач кренуо да испловљава из луке, пошто је „откривен“. Ми смо већ били у приправности, али су у венецијанском акваторију следеће дана одржани само неки маневри 6. флоте и италијанског РВ, а онда су амерички бродови кренули назад – пут Средоземља. Са задовољством смо колега и ја, прво из Пуле, па после само обрнутим редоследом, Задар, па Мостар, испратили ово бродовље кроз Отрантска врата.

Као што рекох, након овог готово двонедељног задатка сам са колегама похваљен, а касније сам написао и један чланак под називом „Први и последњи на војшту“, објављен у једним војним новинама.

Након те „венецијанске епизоде“ и тих мини маневара испред града, напетост је почела да попушта, а изласком 6. флоте из Јадранског мора је и коначни спласла, што је на крају довело и до потписивања тзв.Осимског споразума следеће 1975. године, којим је коначно решено територијално разграничење Републике Италије и Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Драгослав Спасојевић,
пуковник у пензији

Извор: Сајт УВПЛПС

Уређује:
мр сц. др
Часлав Антић

Ншто више о анемији

НЕДОВОЉНА КОЛИЧИНА ГВОЖЂА – ОЗБИЉНИ ПОРЕМЕТАЈИ У ОРГАНИЗМУ

Анемија је стање недостатка црвених крвних зрнаца. Еритроцити, црвена крвна зрнца, садрже гвожђем богат протеин хемоглобин, који преноси кисеоник из плућа до свих ткива и органа, обезбеђујући функционисање целог организма. Чак 60 одсто гвожђа у нашем организму налази се у облику хемоглобина..

У стањима анемије мали број еритроцита садржи мање хемоглобина, због чега је снабдевање кисеоником важних органа, као што су мозак, срце, јетра и бубрези, смањено. Тада срце ради брже покушавајући да већим протицањем надокнади мањак кисеоника у крви сиромашној еритроцитима. То доводи до срчане слабости, појачаног умора (физичког и менталног), главобоље и раздражљивости.

Понекад је тешко препознати анемију, јер почиње постепено, а симптомима као што су поспаност и малаксалост неретко се припишу пролећном умору. Тек када се тегобе погоршају, најчешће до те мере да пацијента ометају у свакодневним активностима, и отпорност организма на инфективне агенсе опадне, успостави се дијагноза, а потом и лечење анемије, зависно од узрока.

Могући узроци анемије:

- Мањак гвожђа
- Губитак крви, акутан или хроничан, услед крварења из дигестивног тракта, чира, продужених менструалних крварења...
- Немогућност стварања довољно црвених крвних зрнаца у коштаном сржи, најчешће услед недостатка неког од потребних за њихово стварање (витамини Б групе), витамин Б12 или гвожђе)
- Стања која доводе до деструкције црвених зрнаца, чиме се смањује њихов нормалан животни век од око 120 дана
- Различите болести (нпр. Целијакија, Кронова болест), нежељена дејства лекова

ТАБЕЛА 1: ПРЕПОРУЧЕНИ ДНЕВНИ УНОС ГВОЖЂА

Узраст (године)	Мушки пол	Женски пол	Трудноћа	Дојење
Рођење до 6 месеци	0,27 мг*	0,27 мг		
7 – 12 месеци	11 мг	11 мг		
1 – 3 године	7 мг	7 мг		
4 – 8 година	10 мг	10 мг		
9 – 13 година	8 мг	8 мг		
14 – 18 година	11 мг	15 мг	27 мг	10 мг
19 – 50 година	8 мг	18 мг	27 мг	9 мг
51 година и старији	8 мг	8 мг		

Simptomi anemije

ва

Мањак гвожђа у организму је један од најчешћих нутритивних поремећаја у свету и узрока анемије. Јавља се у свим животним добима, али најчешће у пубертету, код жена у репродуктивном периоду и код потхрањених оаоба.

Осим што је неопходно за синтезу хемоглобина, гвожђе има важну улогу у стварању миоглобина, мишићног пигмента, који преноси кисеоник до мишића, како би обезбедио енергију потребну за обављање физичких активности. Гвожђе је неопходно за ћелијску деобу и ћелијски раст, синтезу ДНК, метаболизам протеина. Значајна му је улога у јачању имуносистема.

Тироидни хормони који регулишу метаболичке процесе имају гвожђе у својим структурама.

Гвожђе је неопходно за раст и функ-

ционисање организма, а потребе за њим варају у зависности од старости, пола и здравственог статуса појединца.

Према Одбору за храну и нутрицију Института за медицину САД, препоручени дневни износ за гвожђе (енгл. РДА – Recommended Dietary Allowance) представља просечан ниво дневног уноса, који је довољан да задовољи дневне потребе 97%-98% здравих особа. Приказан је у табели 1.

У току трудноће, када су потребе за гвожђем повећане, његов недостатак може узроковати превремени поремећај и мању тежину бебе. Код новорођенчади и беба, низак ниво гвожђа може утицати на неадекватну продукцију црвених крвних зрнаца, неопходних за правилан раст и развој. Код предшколаца и деце школског узраста, мањак гвожђа може бити узрок отежаног памћења и слабије концентрације. Код професионалних спортиста, због већих губитака гвожђа путем зноја, може се јавити ризик од његовог дефицита.

Најчешћи симптоми анемије услед недостатка гвожђа:

- Умор, малаксалост и поспаност
- Лупање срца
- Главобоља, раздражљивост и вртоглавица
- Бледило и тамни подочњаци
- Проблеми са косом и ноктима
- Смањена концентрација

Након постављене дијагнозе анемије, на основу крвне слике (смањеног броја еритроцита, вредности хемоглобина и хематокрита), одређивања серумског гвожђа, прегледа коштане сржи и осталог, по препоруци лекара специјалисте приступа се лечењу, које траје по неколико месеци. Најбољи резултати се постижу комбинацијом препарата гвожђа са витаминима Б6, Б12, фолном киселином и витамином Ц, који поспешују његову искористљивост у организму.

Мр пх. спец **Вања Пиперовић Милеуснић**
Извор: часопис „Доживети стоту“

Како да се ослободите надутости

УЗИМАЈТЕ ХРАНУ ОД ЦЕЛОГ ЗРНА

Волели бисте да Вам стомак не изгледа надут на прослави за коју се спремате. Међутим, захваљујући томе што сте попили превише газираних пића или се најели, затварање цибзара на панталонама је постало изазов. Осим тога, осећате се лоше, надувено. Сало на стомаку не можете уклонити тек тако, али непријатан осећај надутости може да се регулише увођењем неколико корисних навика. Свако има проблема са надутосту с временом на време, а ако су разлог гасови у цревима тај проблем се може регулисати. У случају задржавања воде у организму, обољења јетре или срца, изглед надувеног стомака не потиче од гасова и захтева другачији, медицински приступ.

Постоје уврежени митови да надут стомак потиче од вишка воде у организму. То није тачно, јер стомак није место у којем се акумулира сувишна течност, већ су то чланци ногу и стопала.

Дакле, гасови су прави разлог, а њих изазивају затвор, нетолеранција на храну, храна богата целулозним влакнима (пасуљ, купус, карфиол), газирана пића...

Ако не уносите довољно влакана, течности и не крећете се довољно, може доћи до појаве затвора, што има за последицу надутост. Да бисте избегли овакве појаве, узимајте храну од целог зрна (интегрални производи), воће, поврће, семенке. Такође, унесите доста течности, 6-8 чаша дневно, и трудите се да повећате физичку активност (прошетајте уместо да идете аутом или аутобусом, идите степеницама уместо лифтом). Немојте очекивати да се дуго стицане навике промене преко ноћи, важно је само да знате да свака навика може да се промени, само треба упорно радити на томе.

Проблем који оптерећује организм

ДУГОТРАЈНИ КАШАЉ

Кашаљ је рефлексни механизам на надражај слузнице дисајних путева.

Дуготрајним сматрамо период када се он манифестује од месец дана и дуже.

Може имати различите узроке.

Обољења система за дисање-хронични бронхитис, астма, алергије, али такође и туберкулоза плућа и тумори могу да изазову дуготрајни кашаљ. Понекад и након баналне прехладе заостане упоран кашаљ током неколико недеља. Тада је узрок пренадраженост дисајних путева. Такође и секрет из горњих дисајних путева, који се слива низ задњи зид ждрела ка доњим дисајним путевима може изазвати надражајни кашаљ.

Нека обољења срца могу изазвати кашаљ. Неки лекови (нпр. АЦЕ инхибитори) такође изазивају кашаљ код одређеног процента лече-

них.

Враћање киселине из желуца у једњак, тзв рефлукс езофагитис, такође је потицај кашља.

Неопходно јавити се свом лекару у случају дуготрајног кашља. Избрани лекар ће започети испитивање исцрпним разговором са болесником, затим детаљним физичким прегледом и упутити на додатна испитивања (рентген плућа и параназалних шупљина, спирометрија, брисеви, биохемијска испитивања крви, алергијске пробе, скенер плућа, бронхоскопија).

Често је неопходно укључити и специјалисте-алергологе, оториноларингологе, пулмологе, кардиологе.

Др Тања Перуновић Цицковић

Природни лекови за суви кашаљ и искашљавање

ПЕТ МОЋНИХ БИЉАКА

Изабаците секрет из плућа уз помоћ природних лекова.

Кашаљ је рефлекс којим се из дисајних путева избацују секрет и узрочници болести. Он може бити и последица ослабљеног срца, алергија, пушења, па и симптом карцинома плућа. Зато, пошто кашаљ може бити само симптом, а узрок неко потпуно друго обољење, шта је најбоље користити?

Суви, надражајни кашаљ: бели слез, исландски лишај, камилица.

Најпознатије средство за суви кашаљ је бели слез, који умирује иритирану слузокожу горњих дисајних путева. Користи се као сируп или чај (чај се не кува, јер се слузи слеза растварају и у хладној води).

Делотворан је за кашаљ који се јавља након прехладе.

Багрем лечи прехладу и кашаљ...

Исландски лишај такође испушта слуз која облаже иритирану слузокожу грла и ждрела, и тиме смањује нагон за кашљањем. Делује против бактерија и упала. Камилица делује против упала, и смањује иритацију слузокоже дисајних путева. Делује и благо антибактеријски.

Продуктивни кашаљ, искашљавање: боквица, бршљан.

Боквица се традиционално користи као добар лек против кашља и за смањење бронхијалне секреције. Лист боквице делује антимикуробно, односно спречава развој инфекција, омогућава искашљавање, шири бронхије, и смањује надражај за кашљањем (код продуктивног кашља), а на грло и ждрело делује противупално (код сувог кашља). Бршљан, с друге стране, олакшава искашљавање и шири дисајне путеве.

Супероблога против кашља: лист купуса са медом...

Користи се код акутних и хроничних упала дисајних путева, које прати продуктивни кашаљ (искашљавањем секрета). Он такође делује мук-олитички (разређује секрет), спазмолитички (шири бронхије и опушта их) и експекторантно (омогућава искашљавање). Не блокира кашаљ, разређује слуз, и смањује надражај за кашљањем. Делује антивирусно и антибактеријски.

Извор: Pijekizprirode.com

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XIV ■ Број 150 и 151 ■ Јул-Август
2016.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крашевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној са-
радњи закљученог са УВПС, адвока-
ти:

*Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ, из Београ-
да, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ
„Иванијум“), тел. 011/2644384 и
064/1735395; Клијенте прима: уторком:
од 17.00-19.00 часова;

*Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ, из Бео-
града, ул. Чубурска бр.2, Занатски
центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и
064/1427122; Клијенте прима поне-
дељком, средом и четвртком: зими од
17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

*Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНО-
ВИЋ, из Шапца, ул. Патријарха Павла
бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165;
Клијенте прима: четвртком од 18.00 -
19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови
адвокати обављаће следеће правне
послове: даваће бесплатне правне са-
вете и пружаће све остале адвокатске
услуге уз накнаду по важећој адвокат-
ској тарифи умањеној за 20 одсто
(адвокати Љиљана Јаковљевић и Гор-
дана Бучевац Стефановић), односно
30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).
Редослед адвоката дат је по редосле-
ду склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези са-
хране преко Удружења војних пензио-
нера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање тер-
мина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојни-
ка,

- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумена-
та пре и после сахране ради регули-
сања права чланова породице после
смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан поро-
дице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским орга-
низацијама УВПС, или директно на
тел. 011/8333-142 и 011/6161-769;
064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Већи је број оних који се
надовезују на реч него на посао.

Инфлација је кад за шарене
новчанице можеш да купиш
само шарену лажу.

Не смета ми кад се политичари
играју речима, али је опсно кад
се играју с народом.

Таман се спреман да погледам
истини у очи, а неко је
„нашминка“.

У свему је мајтор, а у
избегавању посла – велемајстор!

Да имам лову до крова не бих
живео у малом поткровљу.

Касно се примети да су речи
слаткоречивог, ипак, киселе

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стомато-
лошка ординација „Президент М“, Зве-
здара, Михаила Булгакова (бивша Душа-
на Петровића Шанета) 46, са тимом иску-
сних стручњака, војним пензионерима
нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки
преглед, консултација и стручно мишље-
ње,

Остале стоматолошке услуге (протезе,
пломбе, надградње и друго), уз значај-
не финансијске погодности – плаћање на
рате или са попустом, у зависности од вр-
сте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све сто-
матолошке услуге брзо, квалитетно и
повољно.**

Телефони за контакт и информације:
011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.

45 ГОДИНА 17. КЛАСЕ ТПШ

Четири и по деценије од завршетка 17. кла-
се Техничке подофицирске школе биће обе-
лежено окупљањем класића 10. септембра у
просторијама Центра за обуку пешадије у По-
жаревцу (Касарна „Павле Јуришић Штурм“)
од 10 до 12 часова.

Пријављивање класића на телефоне:
064/866-1800 (Драгослав Селенић) или
064/261-1250 (Предраг Мишић).

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР